

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/L. — Telefon št. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knafljevi ul. št. 5/L. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 35.

Ispraviteljski oddelki: Ljubljana, Preš-
ernova ulica št. 4. — Telefon št. 498

Podružnice: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri pošt. č. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842. — Praha č. 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 7. oktobra.

Nocoj je za vedno zatisnil oči mož.
s čegar imenom in javnim delovanjem
je zvezana četrtoletna najživahnejša
in najburnejša doba političnega življe-
nja Slovencev.

V zadnjem deceniju prejšnjega sto-
letja se je začelo med Slovenci z nasto-
pom dr. Mahnič in z ustanovitvijo nje-
govca »Rimskega katolika« gibanje.
čegar naloga je bila, zatreti med nami
narodno slogo, mesto nie pa ustanoviti
po vzoru ultramontanških strank pri dru-
gih narodih, klerikalno politično organi-
zacijo, Dr. Mahnič je razglasil geslo, da
je narodnost greh, borbenost in brez-
obzirnost katoliške politične organizacije
z amoralnimi jezuitskimi principi
pa prva dolžnost vseh pristašev novega
pokreta.

Prvi katoliški shod Slovencev, ki se
je vršil l. 1892. v Ljubljani, je bil za or-
ganizacijo slovenske klerikalne stranke
odločilnega pomena. Tedaj pa že vidi-
mo prvič z vsjo prirojenostjo moč odločno-
stio, brezobzirnostjo, a tudi sigurnostjo
nastopiti mladega odvetniškega koncipi-
jenta dr. Ivana Susteršiča, čegar izjav-
janja na katoliškem shodu niso le vzbujala
izredno pozornost, marveč so bila
tudi mnogim dokaz, da se pred njimi za-
čenja velika politična kariera ambicio-
znejša in vladovateljska moža. Dr. J.
Krek pripoveduje neke, da je bil takrat
splošen utis: Ta bo naš voditelj! In res!
Dr. Susteršič je kmalu postal formalni
šef slovenskega klerikalizma in skoraj
tja do prevrata l. 1918. je bil izvoljen
vodja SLS. Dosegel je vse časti, ki mu
jih je mogla tedaj dati njegova stranka.

Dokler je bil ljubljanski škof dr. Mi-
sisia, cerkveni dostojanstvenik finejšega
takta in miroljubnejše narave, klerikaliz-
em med Slovenci ni mogel pravi napre-
di. Sebe po prihodu dr. Stadlerjevega
učenca dr. Jegliča, za škofa v Ljubljano,
je bila ustvarjena trdna podlaga za
uspevanje ultramontanstva. Skoraj tja
do prevrata sta si bila škof Jeglič in
dr. Susteršič najboljša zaveznika, kojih
politika je bila absolutno ena in ista. V
tem zavezništvu je bil dr. Susteršič brez-
dvomno dostikrat slepo orodje: saj je
pa tudi škof imel odločilno besedo v
SLS potem časopisja ter podrejene du-
hovščine. Najboljši dokaz za pravilnost
te trditve so dogodki novejšega datuma.
ko je dr. Susteršič pri predzadnjih
skupščinskih volitvah doživel popoln
poraz, ker ni več užival milosti ljub-
ljanskega knezofa in njegovega klera.

Dr. Susteršič se za slovenska kulturna
in nacionalna politična vprašanja ni
eksponiral. Njegova stranka je kot zve-
sta služkinja dunajskega režima pola-
gala večjo važnost na to, da je — več-
krat tudi na račun slovenskih nacional-
nih interesov — dobivala za kranjsko
deležo razne gospodarske koncesije ter
subvencije dunajske centrale in pa po-
litično svobodne roke za nabrezobzir-
nejši klerikalni režim. Zato je iskati dr.
Susteršičevih zaslug v velikem napredu-
ku klerikalne stranke kot take, na dru-
gi strani pa tudi v lepih uspehih, ki jih
je navzlic vsem nedostatkem dosegal
kranjsko deželno gospodarstvo pod de-
želnim glavarjem dr. Susteršičem.

Dr. Susteršič je bil prototip klerikal-
nega voditelja, ki je bil ob enem z ljub-
ljanskim škofom do skrajnosti uslužen
»katoliški Avstriji«. Med svetovno vojno je
dr. Susteršič dosledno vztrajal na strani
onih, ki so pričakovali zmage nem-
škega orožja. Njegovo vztrajnost in ne-
upogljivost so se le zlomili svetovni do-
godki. Konsekventno se je podal v be-
ginstvo, njegovi politični pristaši pa so
obrnil plašč po vetru, markirali ob pre-
vratu jugoslovensko orodništvo, po-
zneje na zopet podlegli recidivi, ki je
bila po svoji protijugoslovenski koncepciji
grša in huiša od njihove politike za
časa Avstrije.

Duševo preopremiten in spokorjen
se je vrnil dr. Susteršič l. 1923. iz pre-
gnanstva. Spoznal je, da zahtevajo po
izidu svetovne vojne nastale razmere
polnopolnega obračuna s preteklostjo ter
usmerjenja novih potov. V globokem
prepričanju, da je za slovensko kleri-
kalno stranko spas samo v popolnem in
iskrenem preorojenju, je na naslov voditel-
jev SLS napisal brošuro, v kateri
priporoča državotvorno politiko, a obenem
tudi denolitizacijo cerkve. Njegovi
nasveti so ostali neupoštevani in čudno
ni, da je SLS danes v štadiju propada-
nja in razkroja.

Dr. Susteršič je bil nesporno eden naj-
spokornejših in najagilnejših slovenskih
politikov, čegar javno udejstvovanje je
zapustilo globoke brazde v življenju na-
šega naroda. Napredni svirari je bil dr.
Susteršič nad 25 leti najbolj brezobziren
in najbolj opasen nasprotnik, klerikaliz-
em je izkazal neprecenljive zaslu-
ge. Njegova pogrešna koncepcija vloge slo-
venskega naroda nas je nacionalno
gnala v propad. Toda zgodovina mu bo
vpisala v dobro, da je svoje usodno
pogreške odkrito priznal in skušal v
osvobodni domovini svojo veliko zmo-
govitost. Usoda ga je kaznovala s tem,
da mu ni priložila uspeha v novi ori-

Odgoditev Pašičevega povratka

Radić v avdijenci pri kralju. — Napoveduje svoj vstop v vlado.
»S klerikalci — toje čudna stvar...«

Beograd, 7. oktobra. p. Danes zjutraj je
dospel v Beograd Stjepan Radić v spre-
stvu svoje soproge ter nekaterih poslancev
HSS, med njimi znanega republikanskega
in separatističnega hujšaka med ameriški-
mi Hrvati dr. Kežmana. V spremstvu mi-
nistra Pavla Radića se je podal Stjepan
Radić v dvor, kjer je minister Radić zapro-
sil zanj za avdijenco. Kralj je sprejel Radi-
ća po 10. in je trajala avdijenca poldrugo
uro.

Po avdijenci je Radić izjavil, da sta s
kraljem pušila cigarete in razgovarjala o
zunanj in notranji politiki. Kralj da je bil
posebno navdušen za dva njegova predloga,
da naj bi se v zunanjem ministrstvu usta-
novil izseljeniški oddelek, ki bi naj se pe-
čal tudi z delovanjem Zveze narodov in pa
da naj naša država najame med našimi iz-
selenci v Ameriki posojilo, ki bi bilo na ta
način neke vrste notranje posojilo. Na vpra-
šanje, kaj je z njegovim vstopom v vlado
je Radić odgovoril:

»To je sigurna stvar. Gre za to, da
postanem podpredsednik vlade in sedaj
se samo še išče najboljši način, kako bi
se to izvedlo. Moj vstop v kabinet je
zato potreben, da bom mogel voditi po-
sebe vlade za slučaj, da bi bil Pašić za-
držan. Pašića počakam tu, ker moram
z njim razpravljati, kako bi pospešili
sporazum in nadaljevali delo v njego-
vem duhu. Jutri ali pojutrišnjem pa se
podam v Topolo, da položim venec na

grob kralja Petra. Obiskal bom tudi Sa-
bac in sploh bi rad videl Sumadijo».

Radićeva izjava, da vstopi v vlado,
da bi mogel mesto Pašića voditi vladne
posle, je bil na radikalni strani spre-
jet z vidnim negodovanjem. V radikal-
nih krogih se stalno zatrjuje, da je ime-
novanje Radića za podpredsednika vlad-
e zakonito nemogoče. Ako vstopi v ka-
binet, se more to samo tako zgoditi, da
postane minister brez portfelja (kakor
sta bila na pr. nekaj mesece, toda le
v dobi, ko ni bilo parlamenta dr. Supli-
o in dr. Županić).

Veseli o predstojenih spremembah v
sestavi vlade se še vedno vzdržujejo.
Izvršile naj bi se med 15. in 20. okto-
brom. Vaš dopisnik je danes vprašal
Radića, kaj misli o ponudbi klerikalcev
za vstop v vlado. Radić je odgovoril:
»Klerikalci, to je čudna stvar. Ne bo
Slo. Nazvali bomo Radić je takoj de-
jal: »V oči mi je g. Korošec to sam
demitiral».

Napoved, da bo Radić Pašić jutri v
Beograd se je izkazala za preuranjeno.
Po najnovejših vesteh je Pašić svoj pri-
hod odgodil in pride morda v soboto ali
pa še pozneje. Danes mu je bil poslan
v Monte Carlo salonski voz.

Kraljev odhod v Topolo priča, da za
prihodnje dni ni pričakovati nobenih
važnih dogodkov.

Radić zopet pripoveduje

Izjave novinarjem o sto in eni stvari iz vsega sveta.

Beograd, 7. oktobra. p. Radić je nocoj
sprejel novinarje v hotelu Pariz ter jim dal
obširno izjavo. Dolgo je razlagal kako je
prišlo do sporazuma med radikali in radi-
čevci, ki da je neobičajno učvrstilo Malo
antanta, to nosilko miru v Evropi in na vsem
svetu, ter je obširno pripovedoval, kako so
češki, poljski in albanski zastopniki bili ne-
običajno zadovoljni s tem sporazumom. Da-
lje je govoril kako so posebno čehi bili v
delikatni situaciji napram nam, da je pa
sedaj hvala bogu vse v redu, ker na primer
na Češkem vsak brez razlike pozdravlja
sporazum sklenjen med radikali in radičev-
ci. Potem je rekel, da Kemal paša dolgo ča-
sa ni veroval, da je sporazum zaključen, ko
pa se mu je to potrdilo, je dal izraziti svojo
mu zadovoljstvo s tem, da je rekel: »Sedaj
je Balkan res balkanski narodov«. Kar se
tudi Bolgarske, da so bili med našimi in bo-
lgarskimi delegati najprijetnejši odnosi in
da so Bolgari posebno zadovoljni s sporazu-
mom iz dveh razlogov: prvič, ker so opro-
ščeni strahu, da bo Hrvate absorbiral srbski
režim in da potem oni pridejo na vrsto,
drugi pa, ker so se iskreno bali, da v tej
horbi drug drugega ne pojemo, kar bi njim
nenavadno škodovalo, ker se morajo naslo-
niti na nas. Radić predlaga, da se sklene čim
ožje sodelovanje med Jugoslavijo in Bolgar-
sko, posebno s Srbi, da pa se o Macedoncih
sploh ničesar več ne omeni, kakor tudi da
se v Bolgarski vzpostavi režim, ki bi se ozi-

ral na seljaško demokracijo. Potem je Ra-
dić delil komplimente državnikom Male an-
tante in rekel, da je dr. Beneš pameten in
da je Duca pronicljiv. Istotako je dal po-
voljno cenjeno Poljakom. Dolgo je govoril
o značilnih elementih kot jamstvu miru v
Srednji Evropi, podonavski Evropi in na
Balkanu. Mala antanta je s sklenjenim spo-
razumom neizmerno pridobila. Naš kralj je
zelo umen in talentiran, on je njega (Radi-
ća) popolnoma razumel ter da je z njim iz-
vršil mnoge pametne stvari. Predlagal sem,
da naj bo na prvi vladar, ki bi šel v Zene-
vo izraziti spoštovanje Zvezi narodov, ker
je Zveza narodov skupina suverenosti.
Kralj mi je priporočal, naj s svojim delom
počakam na Pašića in mu poročam. Radić
je nato govoril o prometu, poljedelstvu, o
občinskih volitvah, o investicijskem poso-
jilu ter o izseljenih. Izjavil je, da je nje-
gov vstop v vlado siguran ter da mu je Pa-
šić preko dr. Ninčiča 28. septembra to služ-
beno sporočil. Govorec o Pribečevicu je
omenil, da radičevci Pribečeviča niso elimi-
nirali, niti niso imeli ničesar proti njemu.
Na Pribečevičev napad, da radičevci nimajo
pooblastila za zastopanje v parlamentu, in
da je njihovo število premanjše, je rekel,
da bodo to razložili prve volitve. Na koncu
je omenil, da se bo proti vsem državnim
zastopnikom, ki delajo proti ustavi,
parlamentu in narodnemu sporazumu, uved-
lo postopanje...

Intervencija dr. Žerjava

Beograd, 7. oktobra. p. Poslanec dok-
tor Žerjav je danes interveniral pri mi-
nistru trgovine dr. Krajaču v zadevi
ustanovitvi zagrebske filijale Državne
Hipotekarne banke, ki naj bi imela svoj
delokrog tudi v Sloveniji. Dr. Žerjav je
ministru obširno utemeljeval odkloni-
lo stališče slovenske javnosti napram
tej nameri. Minister je končno pristal
na to, da se delokrog zagrebske filijale
Hipotekarne banke ne bo raztezal na
Slovenijo.

Pri ministru gradjevin Uzunoviću je
dr. Žerjav m. dr. zahteval, da se kon-
čno uredi izplačilo državnih prispevkov
okr. cestnim odborom, ki jih je država
dolžna izplačevati, ker pobira vse
bivše deželne doklade. Minister, ki na-
čelno priznava obvezo državne uprave
v tem pogledu, je naglašal, da treba je
najti načina, kako se naj izplačilo
omogoči. Dr. Žerjav je opozoril na to,
da bi se stare obveze, ako drugače ni
mogoče, mogle likvidirati potom bonov
predvidenih v proračunu.

Smrt zagrebskega veleindustri- jalca

Zagreb, 7. oktobra. n. Sročil je umrl v Za-
grebu Gustav vitez Pongratz, ena izmed
najmarkantnejših osebnosti gospodarskega
življenja. Rojen je bil leta 1851. v Ljubljani.
Njemu se imajo mnoga podjetja zahvaliti za
obstane in razvoj. Bil je osnovelec zagreb-
ske pivovarne, predsednik hr. Eskomptne
banke, predsednik zagrebske trgovne ko-
je, predsednik mestne pinarne itd.

Intenciji. Ostali je moral pri poskusu, a
reči smemo, da ga je ta poskus visoko
dvignil nad tiste njegove nekdanje so-
delavce, ki so l. 1917. in 1918. v imenu
Jugoslavije kričali »Križajmo ga«. Toda
se sami polagoma vračali v zablode se-
paratističnega strupa. Vedno je bil po
duhu in volji silnejši od njih in kot jačji
je tudi odšel iz tega sveta.

Kraljev odhod v Topolo

Beograd, 7. oktobra. p. Popoldne ob 1. je
kralj odpotoval v Topolo. Na kolodvor so
ga sprejeli ministri Maksimović in Radoje-
vić, mestni župan Manojlo Lazarević ter
ravnatelj državnih železnice Bora Popović.
Kralj ostane v Topolu do 15. oktobra.

Povratak Ljube Jovanovića

Zagreb, 7. oktobra. n. Danes je dospel v
Zagreb Ljuba Jovanović, ki je imel kratko
konferenco z nekaterimi tukajšnjimi radi-
kali, nakar je nadaljeval pot v Beograd.

Grabski o poljski zunanji politiki

Varšava, 7. oktobra. s. Na današnji seji
sejma je izjavil ministrski predsednik Grab-
ski, da se pravi mir ne more uresničiti na
stroške koga drugega. Poljska mora imeti
glede nedotakljivosti svojih mej popolno
garancijo. Naša zveza s Francijo, je izjavil
ministrski predsednik, temelji na zvezi
zunanje politike. Naši odnosi do Rumuni-
je in do baltskih držav, ki se opirajo na
skupnost interesov, se bodo zboljševali. Odnosi
do Rusije so vedno bolj zadovoljivi.
Čiherinov obisk je dokaz pomirjenja med
Varšavo in Moskvo. Tudi naši odnosi s
Češkoslovaško so dosegli zelo zadovoljive
uspehe.

Dojodki na Grškem

Beograd, 7. oktobra. p. Ministrstvo za zo-
nanje stvari je bilo obveščeno iz Aten, da
je vladar g. Pangalos sklenila ustaviti ka-
zensko postopanje proti Papanastaziju in
njegovim tovarišem ter da jih je iz zapora
izpustila. Uradna atenska agencija jav-
lja, da je popolnoma nevarna vest, da je
bivši predsednik vlade Papanastazij are-
tiran. Istina je samo to, da je pristojna
oblast obtožila list »Demokratija«, o kate-
rem je Papanastazij izjavil, da ga on izdaja
radi subverzivnega članka, pa je na inter-
vencijo predsednika vlade ustavila nadal-
nje postopanje o tej obtožbi ter je proces
odložen za nedoločen čas.

V Locarnu se pojavljajo težave

Indiskretnost italijanskih listov, ki so objavili osnutek varnost-
nega pakta. — Nemci očitajo Poljakom sabotazo konference.
Sestanek med Briandom in dr. Stresemannom. — Nove nemške
zahteve.

Locarno, 7. oktobra. d. Včerajšnja
seja je trajala komaj poldrugo uro. Na
seji se je večinoma govorilo o pojavih
indiskretnosti, ki so jih spravili na dan
nekateri italijanski listi. Udeleženci
konference so se ponovno obvezali, da
bodo varovali najstrožjo tajnost.

Predčasna objava osnutka varnostne-
ga pakta se označuje kot kršitev zaupa-
nja, ki bi utegnila občutno škodovati po-
gajanjem. Osnutek je bil objavljen v
raznih rimskih in milanskih listih: Iz
Italije so bile te vesti brzojavljene po
vsem svetu. »Popolo d'Italia« je že v
včerajšnji jutranji izdaji natisnil dodat-
ni predlog belgijskega zunanjega mi-
nistra Vanderveleja k varnostnemu pak-
tu. Ko je Briand zvedel za to indiskre-
tnost, je baje vzkliznil: »To so nalašč
napravili!« V tem početju vidijo sabo-
tažo konference. Kakor zatrjuje »Mat-
tin«, je bil osnutek varnostnega pakta
ukraden.

O poteku včerajšnje seje konference
ministrov se še poroča, da je Briand
razvijal tezo francoske delegacije, pri
čemer je ponovno naglašal, da je podla-
ga varnostnega pakta vstop Nemčije v
Zvezo narodov. Nemčija lahko pozneje
zahteva interpretacijo člena 16 pakta
Zveze narodov. Chamberlain, Vanderve-
le in Scialoja so podpirali Briandove
opombe. Dr. Stresemann je nato
kratko obrazložil splošno stališče nje-
gove vlade, ne da bi se spustil v po-
drobnosti.

Berlin, 7. oktobra. s. Posebni poroče-
valec »Berliner Tageblatt« poroča iz
Locarna: Na včerajšnji konferenci se je
tako pričelo z generalno debato o ve-
likih političnih vprašanjih, namreč o raz-
sodiščnih pogodbah in členu 16 pakta
Zveze narodov glede pravice koraka-
nja skozi Nemčijo. Računajo z možnostjo,
da bo poljski zunanji minister Skrzynski
stavil predlog, naj se h konfe-
renci pozovejo tudi Rusi.

Posebni poročevalec lista »Deutsche
Allgemeine Zeitung« poroča iz Locar-
ne, da je vir, iz katerega je prišla vče-

rajšnja indiskretnost, poljski. Poljaki, ki
se smatrajo v gotovi meri izolirane, so
storili vse, da bi, predno dospje njih mi-
nister, sabotirali delo konference.

Locarno, 7. oktobra. Danes je dospel
semkaj češkoslovaški zunanji minister
dr. Beneš z nekaterimi člani svoje de-
legacije.

Pred današnjim plenarnim zaseda-
njem glavnih delegatov sta se v okolici
Locarna sestala francoski zunanji mi-
nister Briand in nemški državni kancelar
dr. Luther. Sestanek je trajal eno uro.

Po današnji plenarni seji ministrov je
bil izdan sledeči od delegacij sporazum-
no sklenjeni komuniké:
»Na današnji seji se je najprej ponov-
no vršil splošni razgovor, nakar je bilo
sprejeto poročilo pravnih strokovnjakov
glede redakcijskega dela, ki jim je
bilo izročeno tekom prve seje. Ker so v
tem poročilu stavljeni razni predlogi,
se je izkazala potreba, da pravni odbor
ponovno prouči te predloge. Zahtevalo
se je dopolnilno poročilo pravnih stro-
kovnjakov, ki ga bodo predložili na eni
poznejši seji. Prihodnja seja glavnih
delegatov je bila določena za jutri ob
14.30».

Rim, 7. oktobra. s. Milanski in rimski
jutranji listi zatrjujejo, da razen člena
16 pakta Zveze narodov obstoja druga
velika težkoba v tem, da so nemški kon-
ferenčni krogi baje izjavili, da namera-
vajo odkloniti, da bi se v varnostnem
paktu na kakršenkoli način omenjala
versailleska pogodba in da naj bi bodoči
varnostni pakt veljal kot interpretacija
versailleske pogodbe.

Praga, 7. oktobra. s. »Prager Presse«
poroča iz Locarna: Italijanski delegati
so izjavili, da so pripravljani, ravnotako
kot Anglija garantirati za porenski
pakt, ne da bi zahtevali na konferenci
garancije za brenersko mejo. Ni pa iz-
ključeno, da bi Francija privatno ali iz-
ven območja konference Italiji garanti-
rala za brenersko mejo, kar bi bilo po
statutih Zveze narodov mogoče.

Osnutek varnostnega pakta

Temelj pakta tvorijo določbe versailleske mirovne pogodbe. —
Iz osnutka je razvidno, da ima konferenca težavno stališče.

Rim, 7. oktobra. l. »Epoca« priobču-
je podrobnosti o osnutku varnostnega
pakta, ki je bil v Locarnu ukraden.

Člen 1. določuje splošno vsebino pak-
ta kot garancijsko pogodbo za meje
med Francijo, Belgijo, Nemčijo in tako
zvanim remskim statutom. Nemčija iz-
javlja, da ne pozna nobenega remskega
statuta in da mora ostati nemška su-
verenost v Porenju nedotakljiva. Nem-
čija se tudi protivi, da se Francija in
Belgija vedno imenujeta skupno, dočim
je Nemčija na svoji strani sama.

Člen 2. določuje, da je v spornih
vprašanjih zadnja instanca Zveza na-
rodov.

Členi 3., 4. in 5. govorijo o funkcijah
razsodišč, o neizpolnjevanju pogodbe
in o definiciji napadalca. Člen 5. naj bi
določeval, da gre v slučaju napada sa-
mo za Nemčijo, česar pa ta noče pri-
znati in zahteva spremembo v smislu,
da se more v danem slučaju smatrati
tudi Francija za napadalca.

Neki drugi člen obvezuje države, da
ne smejo pričeti nobene vojne in da ne

smejo skušati z nasiljem rešiti svoje
spore.

Sesti in enajsti člen pakta urejata od-
nosaje med Nemčijo in drugimi drža-
vami.

Člen 6. določuje, da varnostni pakt
ne odvzema zaveznikom pravice do
sankcij v smislu versailleske mirovne
pogodbe, kakor tudi ne pravic, ki bi jih
eventualno pridobili kot garanti drugih
držav.

Člen 11. predvideva, da stopi pakt v
veljavo šele po vstopu Nemčije v Zve-
zo narodov.

O teh dveh členih bodo radi nujne
velike politične važnosti razpravljali
samo zunanji ministri. Člen, v katerem
se ugotavlja, da podpiše Anglija var-
nostni pakt samo zase, ne pa tudi za
svoje dominijone, ne bo povzročil nobe-
ne debate, kakor tudi ne člen, ki določa
način sporočila pakta državam, ki ga
ne bodo podpisale.

Bistveno podlago varnostnega pakta
tvorijo členi 42. 43 in odstavek 1 do 3

Fašistovska državna reforma

Ustanovitev pokrajinskih korporacij z zakonodajno oblastjo, ki
bodo volile tudi senatorje. — Vlada bo imela kljub parlamentu
polno eksekutivno oblast.

Rim, 7. oktobra. l. »Epoca« objavlja načrt
Mussolinijeve državne reforme. Glavno na-
čelo tega načrta obstoji v korporativnem
zastopstvu posameznih slojev prebivalstva.
Ustanove se provincojalne korporacije in
sicer v vsaki provinciji po 3. za poljedelstvo,
trgovino in industrijo ter korporacije in-
tektualnih poklicev. Te korporacije bodo
imale administrativne in politične funkcije;
poleg tega pa tudi legislativno oblast.

Poslaniška zbornica se ne spremeni, Po-
slanci se bodo volili po novem emendat-
skem sistemu. Znatno se spremeni senat,
Senatorje bodo volile provincojalne korporaci-
je. Dosedanji senatorji ostanejo v svojih
funkcijah do smrti. Tudi funkcija poslaniške

zbornice se bo znatno spremenila, in sicer
tako, da bo vlada spet dobila polno eksek-
utivno oblast. V ta namen se bo ustanovilo
ministrstvo ministrskega predsedništva, ka-
teremu bo dodeljen zakonodajni svet, ki bo
sestavljen iz državnih svetnikov in zastop-
nikov zbornice in senata.

Ministrstvo ministrskega predsedništva
bo imelo tudi erarsko pravdnitvo in pa sovet
korporacij. Znatno bo omejena oblast posla-
niške zbornice. Končno bo po novi reformi
urejeno glasovanje zaupnice vladi, za katero
se nameravala sestaviti posebna inter-
parlamentarna komisija senata in poslaniške
zbornice, kar pa je Mussolini v zadnjem
trenotku opustil.

Komunistične demonstracije na Dunaju

Dunaj, 7. oktobra. k. Avstrijska komu-
nistična stranka je z letaki in razglasji v
»Rote Fahne« pozvala svoje pristaše, naj se
zvečer ob 6. zberejo na Franc-Jozefovem
kolodvoru, kamor bi imela dospeti neka de-
legacija iz Rusije. Na kolodvoru se je zbralo
nekaj sto komunistov. Ker so skušali de-
monstrirati, jih je policija izgnala iz kolod-
vorskih prostorov. Pred kolodvorom je pri-
šlo do svačarje, pri čemer sta bila dva var-

Abd el Krimove grozovitosti

Fez, 7. oktobra. s. Kljub neprestanemu do-
ževju so francoske čete s sodelovanjem ko-
njenice 5 km napredovale in dosegle Djibal
Nador in Brorod.

Pariz, 7. oktobra. s. Abd el Krim je uka-
zal svojega zunanjega ministra Si Mohamed
Sisiana, ki je bil obtožen veleizdaje, privo-
zati na top in potem top sprožiti, tako da je
izstrelek truple popolnoma raznesel. Več
odličnih oseb iz plemena Bakoja in Beni
Unijegel je bilo usmrčenih.

Naši kraji in ljudje

Novi predsednik kasacijskega sodišča

Med brzojavami vestni smo že na kratko poročali, da je kralj podpisal ukaz, s katerim je bil imenovan dr. Dušan Subotić dosednji kasacijski sodnik, za predsednika kasacijskega sodišča.

Dr. Dušan Subotić je postal predsednik najvišjega sodišča v naši državi razmeroma še mlad, ima komaj 48 let. Njegova kariera je bila zelo hitra. Po pravniških študijah v Beogradu je bil tri leta na univerzi v Ljubljani, kjer je promoviral za doktorja prava, nakar je stopil l. 1904. v državno službo. Dr. Subotić je eden izmed onih pravnikov z višjo teoretično naobrazbo, ki je pričel izvajati svojo prakso kot sodni uradnik. Je prav kmalu je zaslovelo njegovo ime v znanstvenem in političnem svetu in odločil se je za njegovo hitro kariero. Samo nekaj časa je bil v sodni službi, nakar je bil poklican kot tajnik v ministru pravde, je postal potem predsednik sodišča v Ljubljani, predsednik beogradskega mestnega sodišča in končno kasacijski sodnik. Njegovo znanstveno delovanje spada predvsem v okvir kazenskega prava. V Arhivu je objavil celo vrsto pravniških razprav o kazenskem pravu, ki so vzbudile splošno pozornost. Razen tega je spisal še več drugih juridičnih razprav, za časa predložitve ustave pa »Misli o ustavi in politiki«. Znan je kot izborni poznavalec kazenskega prava, katero je l. 1909-10. predaval tudi tedanjemu prestolonasledniku in sedanjemu kralju Aleksandru. Kot zastopnik države je v Zenevi in v Haagu skupno z dr. Arandjelovićem zagovarjal tezo, da je naša država v smislu pogodbe stara država. Kakor je znano, je bila ta teza tudi sprejeta.

Veliki jesenski manevri na Kosovem polju

Na Kosovem polju so se pričeli v torko veliki manevri III. armije. Kot uvod so bile prirejene bojne vežbe v področju kosovske divizije, in sicer okrog Prištine, Krvavega sedla, Drenice, Labuškica, Orahovice in Jankovice. Manevri, ki jih je vodil neki divizijski general, so silajno uspeli. Pri glavnem spopadu, ki se je vršil v torko, je opazoval komandant s štabnim zastopnikom III. armije razvoj bitke z gore Avlat (kota 1034). Pogled na krepko kosovsko divizijo, ki je onerljiva v novi bojni opremi z jeklenimi čeladami, je bil veličasten.

Po bitki je bila večerna slika še zanimivejša. Slika je spominjala na enodušnost armade, ki je prodirala dne 6. oktobra 1912. proti Kumanovu. Na gorskimi vrhovih, sedlih in ob potokih so goreli ognji, plesalo se je Kolo in nrepavalo. Oficirji so bili izredno zadovoljni in so naglašali notranjo enotnost armade, obstojče in srbov, Hrvatov in Slovencev. V sredo so se manevri nadaljevali. Boj je pričel v področju vardarske divizije okrog Vlačice. Mavrova, Bukovika in Kičeva. Čeprav so se vršile vežbe na najtežavnejšem terenu, so bili rezultati nadvse pričakovani. Dve armadi — prva prodirajoča iz Skoplja, druga iz Bitolje in Ohrida sta trčili na skoro nedostopnih pečninih in tekmovali med seboj v hrabrosti in bojevitosti.

Manevri bodo trajali do 15. oktobra in se bodo nadaljevali v ozemlju Bregalnice, okoli Štipa, Kočan in Krive Palanke. Vežbe vodi divizijski general Dragutin Ristić, komandant vardarske divizije. Manevri se udeležujejo vse edine: pehota, konjenica, težka, poljska in gorska artilerija, letala in teh-

nične čete vseh garnizij področja III. armade. Manevri so vzbudili seveda veliko pozornost med narodom in se razširjajo med nekim ljudstvom nairazličnejše vesti. Tako govore, da »odira armada proti Solunu, oziroma Bolgarski, Albanci zatirajo, da se bo Albanija združila z Jugoslavijo, Grki vedo celo povedati, da gre za prodiranje proti Solunu, dočim pravijo Bolgari, da namerava Jugoslavija zasesti Bolgarsko.

Boj za Koroško

Spominska knjižica ob 5letnici koroškega plebiscita. Zbral in uredil prof. dr. Valentin Rožič. Založba »Jug« v Ljubljani.

Pod tem naslovom je te dni izšla brošura, ki jo moramo pozdraviti z odkritim zadovoljstvom. V njej je na 166. straneh zbranih preko 40 sestavkov. Med onimi, ki so se odzvali povabilu in napisali prispevke, naj imenujemo predvsem koroška rojaka Kušerja in Rožmana, naturalizirane Korošce Oblaka, Rožiča in njegovo gospo, manjšinske delavce Mačkova in Zormanja in kulturna zgodovinarja Mala in Šarabona. Četrtno knjižico zavzemajo sestavki zaslužnega g. urednika samega.

Ugotavljamo z veseljem, da je malodušnosti in rekriminacij hvala bogu konec. Občudovanje, ki ga je vzbudila doslej še nepoznana žilavost, da ne rečem ofenzivnost naših bratov na Koroškem, se je po petih letih vendarle spremenilo v neomajno prepričanje o naši končni zmagi. Vsak posamezni prispevek pravega duševna pripravnosti in silna impetuznost. Saj čim bolj buta na Golico, Obir in Peco pangermanski klic »Anschluss an Deutschland«, tembolj se moramo zavedati geografskega fakta z vsemi svojimi posledicami, da Drava ne dere navkreber preko skalovitih in zaledenelih tur. Ona dere iz zasušnjene Rože in Podjune po dolini mimo jugosl. Pohorja in Kozjaka, mimo Maribora, ki sedi o njem Maister — general in mimo Beograda Karavorgjevičev, kjer bedi in čuje poleg Jovana Covičja in Jovana Jovanoviča še cela vrsta moč energije, ki koroških Slovencev ne bodo nikdar pozabili.

V brošuri so, z ozirom na predstojajoči boj za Koroško lepo obdelana vprašanja iz politike, politične zgodovine in šolskega problema. Častno so zastopani tudi biografija, topotipi, spomini, statistika, bibliografija in umetna in koroška narodna pesem.

Koroški rojaki naj iz brošure črnaio novih moči. Prepričani naj bodo, da vsak najmanjši znak njihovega življenja in hotenja pospešuje v naših skrbnih srcih ne samo ob jugoslovenski Dravi in tostran Karavank, temveč tudi ob Savi in Drini, Moravi in Vardari utripi neomajne zvestobe do skupnih nacionalnih zadev na Koroškem. Sežajo pa naj po knjižici predvsem oni, ki se po petih letih še vedno niso mogli povzpeti do možganske presojanja danih faktov. Knjižica bo izvrstno služila tudi našim predavateljem ob priliki »Koroškega dne«. Napredaj je po vseh knjigarnah. Cena 20 Din. Dija ki jo dobi v pisarni Jugosl. Maticе po 15 Din komad.

Edina žena?

Edina žena?

Edina žena?

Edina žena?

Edina žena?

BLITNI KINO

Matica
Telefon 124.

Predstave ob delavnikih
ob: 4., 1/2, 1/2, in 9.

Predstave ob nedeljah:
3., 1/2, 6., 1/2, 8.

Prvotni glasbeni orkester
svira pri vseh predstavah

Samo še danes se predvaja krasna igra posneta iz življenja

KDOR SE ZADNJI SMEJE...

(Der letzte Mann)

V glavni vlogi prvak nemških igralcev slavni EMIL JANNINGS

Izvanredna in umetniška igra imenovanega umetnika nam zapusti nezbrisani utis. — Jannings je s svojo izvrstno igro kot vratar velikega berlinskega hotela Atlantic ter pozneje kot milijonar dosegljivo gotovo višje svoje umetnosti. — Fina režija tega filma daje istemu še posebno vrednost. — Po izjavi dosedanjih obiskovalcev je to film visoke kvalitete in finega ukusa.

Hydroelektrična centrala na Savi pri Krškem

Odpor domačinov ponehal. — Deputacija pri zagrebškem županu.

V vprašanju zgradnje hidroelektrične centrale na Savi pri Krškem je nastopil zanimiv preobrat. Domače prebivalstvo, ki je delalo na izvedbi tega grandioznega načrta iz lokalnih in osebnih interesov, predvsem pa vsled hujškanja klerikalcev velike ovire, se je sedaj končno prepričalo, da bi imela Krško in okolica od hidroelektrične centrale le korist in je pričelo sedaj na vsej črti popuščati. Splošna želja je namreč, da se načrt čimprej ustvari.

V ponedeljek se je zglasil pri zagrebškem županu Vekoslavju Heinzu neki član upravnega odbora krške občine in razložil županu sedanje razpoloženje krških občanov napram načrtu. Pojasnil mu je, da stoji prebivalstvo na stališču, da so zahteve zagrebške občine popolnoma upravičene in je pripravljen mnogo popustiti, samo da se načrt čimprej izvede. Tako je občina pripravljena, da za hidroelektrično centralo brezplačno na razpolago potrebuje zemljišče. Tudi občani sami, ki so tu zainteresirani, nameravajo odstopiti od svojih zahtev, ki so bile dosedaj največje ovira izvedbe načrta. Delegat občine Krško, g. Milan Auman je še pripomnil, da bo v kratkem sklicano v Krško veliko zbiranje, na katerem bo župan prebivalstvu veliki pomen tega načrta in bo imelo občinstvo pri tej priliki priložnost, da se končno izrazi glede svojih zahtev.

Zagrebski župan Heinzel je odgovoril, da se more zgradnja hidroelektrične centrale uresničiti le tedaj, ako občani v Krškem in okolici odstopijo od svojih zahtev, obenem pa je obljubil, da bo s svoje strani storil vse, da se stvar v Beogradu pospeši. V to svrhu odstopuje prihodnji teden zopet v Beograd, da konferira tamkaj s kmetijskim ministrom. Kakor poročajo zagrebški listi, stoji akcija zelo dobro in v re še za vprašanje potrebnega posojila, ki pa bo istaklo sklenjeno že v kratkem času pod ugodnimi pogoji.

Senzacijalna tihotapska afera

Tihotapstvo luksuznega blaga preko Maribora v Zagreb. — Številne aretacije v Mariboru. — Preiskava pri trdnici Nafusi & Halpern v Zagrebu. — Vloga posrednikove nameščenke.

Zadnje čase so bile na vseh carinarnicah izdane zelo stroge odredbe, da se prepreči tihotapstvo, ki je državo oškodovalo za težke milijone. Vsled energičnega naštopa finančnih in carinskih organov je tihotapstvo v resnici precej ponehalo in se je splošno zdelo, da so imeli ukrepi oblasti popoln uspeh.

Sedaj pa je prišla nepričakovano na dan nova velika tihotapska afera, ki vzbuja silno senzacijo. Zadnje čase so prihajali iz inozemstva za neko špedicijsko trdnico v Draškovičevi ulici v Zagrebu številni poštni paketi. Vse to blago je bilo carinjeno v Mariboru. Blago je sprejemal neki tamkajšnji carinski posrednik in je isto v paketih reekspediral v notranjost na razne naslove. Opaženo pa je bilo, da je bilo blago na vseh teh paketih označeno kot juta in navadna tkanina, na katero je določena nižja carinska tarifa. Oblastni carinski inšpektor za Slovenijo, Dragomir Rajić, pa je doznal, da se v teh paketih ne nahaja označeno blago, temveč blago, za katero so določene višje carinske tarife, kakor za svilo.

VIII. veliki Gaumont-film

Judex

z znamenitimi francoskimi igralci pride v Elitni kino

Ženitbeni goljuf je zopet opeharil neko vdovo in izginil! Dekleta pozor!

Bob in Mary prideta v Ljubljano

„Tat v raju“

polsvilo itd. Inšpektor Rajić je nato odpotoval v Zagreb in poslal v skladišče imenovane špedicijske trdnice v Draškovičevi ulici št. 33 komisijo, obstoječo iz enega inšpektorja, treh revizorjev in treh carinikov, ki je takoj ugotovila, da je bilo blago napačno deklarirano in ocarinjeno. Še pred tem se je zvedelo, da neka pošiljka blaga, katero je prejela trdnica Nafusi & Halpern v Zagrebu in je bila deklarirana in carinjena v Mariboru, ni bila pravilno carinjena. Kakor smo že včeraj poročali med dnevnimi vestmi, je bilo pri tej priliki zaplenjenih pri dotični trdnici šest velikih vreč blaga, ki so jih prenesli v skladišče carinarnice na južnem kolodvoru v Zagrebu.

O zanimivih odkritjih je bila takoj brzojavno obveščena generalna direkcija carin v Beogradu, ki je odredila opazovanje carinskih uradnikov v Mariboru. Pred nekaj dnevi so opazili, da je šel neki mariborski carinski uradnik v pisarno gori imenovane carinskega posrednika. Pri odhodu ga je nezadoma ustavil policijski agent in ga odvedel na policijo. Pri njegovi osebni preiskavi so našli večjo vsoto denarja. Sledila je nato še preiskava pri carinskem posredniku, pri katerem so našli knjigo, v katero je posrednik zapisoval vse svoje izdatke carinskim uradnikom. Stvar je bila tako jasna, da je bilo vsako izgovarjanje preveč. Posrednik je zato takoj priznal, da je na nedovoljen način dobavljal in carinil blago. Na zahtev oblasti je bilo na podlagi teh odkritij aretiranih dotedaj v Mariboru po eni verziji pet, po drugi celo osem oseb carinskih uradnikov in carinski posrednik Državno pravdnstvo je dalje izdalo ukaz za aretacijo zagrebškega trgovca Nafusija, ki se nahaja trenutno na Dunaju.

V Mariboru se vrši sedaj tudi preiskava, kam je bil odposlan neki vagon blaga, za katerega ni bilo ve, kje se nahaja. Dalje se nam poroča, da je bilo tudi pri zagrebški poštni carinarnici odkrito tihotapstvo blaga! Neka pošiljka, ki je bila naslovljena na nekakega trgovca v Bjelovaru, z imenom Polak, je bila deklarirana kot tekstilno blago, dočim so poštni carinski uradniki ugotovili, da se nahajala v zavrtih svila in bombaž.

Zanimivo je, kako so prišli na sled celi aferi, ki zavzema vedno večje dimenzije in je pričakovati še novih senzacij. Pri mariborskem carinskem posredniku se je neka tamkajšnja nameščenka zaljubila v nekakega posrednikovega znanca. Posrednik pa je začel zadnje čase spletkariti proti razmerju, za kar se je ta sedaj maščevala nad njim in izdala njegove manipulacije, ki so ji bile natanko znane.

Šest mesecev v hipnotičnem stanju

Ljubljana, 7. oktobra.

V Blatni Brezovici sta dve tamkajšnji do-mačinki že preko šest mesecev v hipnotičnem stanju. Dogodek vzbuja tako senzacijo, da so začele prihajati k dekletom cele trupe ljudi od blizu in daleč in celo iz Ljubljane z avtomobili. Vseled splošnega zgražanja se je čutila sedaj orožniška postaja pri-siljena, da je prosila za pomoč varnostne oblasti v Ljubljani.

Dogodek sam je našim čitateljem morda še v spominu, ker smo svojedčasno o njem že obširno poročali. Letos, na pomlad, je hodil po deželi s svojo družino 38letni artist in »čarovnik«, France Rok, rodom iz Slovaške. Naselil se je pri nas že pred leti in živel, kadar ni bil na potovanju, v najhijni baraki poleg živalskega sejmišča na Poljanski cesti v Ljubljani. Po deželi potujoč je prirejal po vaseh v raznih gostilnah čarova-

Še danes!

Ljubitelji zimske lepote in krasot oglejte si veliki češki film

„Kristalna princesa“

ali »Kaznjena božična noč«

Kino »LJUBLJANSKI DVOR«.

Telefon 730.

Predstave ob nedeljah ob pol. 11. dop. in ob 3., 1/2, 6., 1/2, 8. in 9. uri zvečer, ob delavnikih ob 4., 1/2, 6., 1/2, 8. in 9.

Najbolj priporočljive suknje,

raglane in površnike, ker so nedosežno elegantnega in modernega dunajskega kroja, iz res lepega in trpežnega blaga, je dobiti pri

F. Lukič Pred škofijo 19.

niške večere, ki so privabljali povsod dovolj hvalne publike.

Dne 17. marca je prisel tudi v vas Blatno Brezovico onstran Vrhnike in priredil predstavo v Jerajevi gostilni. Poleg raznih točk brezorne umetnosti, je napravil na dveh prisotnih dekletih iz vasi tudi hipnotične poskuse. Obe hipnotizirani dekleti, Franciška Eržen in Jožeta Tavil, pa od takrat še vedno čutita posledice hipnoze. Prebivalstvo v Blatni Brezovici in okolici je bilo do poslednjega časa vse zbegano in je neprestano hodilo opazovat nesrečni žrtvi vražjega hipnotiziranja. V stalnem hipnotičnem stanju sta se nahajali dekleti spočetka skoro teden dni, ležali doma blede in fantazirali o prečudnih rečeh. Zvijali in premotali sta se v krčih in nista bili za nikakoli rabo. Ko sta se prebudili iz tega spanja, sta navidezno ozdraveli — pozneje pa sta padli zopet v hipnozo. Nekega dne sta kakor blazni zbežali zaprtih oči od hiše. Domačini, ki so bili teh prizorov že vajeni, so dekleti ob takih prilikah vedno prestrigli in ju pri-vedli domov. Doma sta prihajali dekleti v ekstazo in se živo odprti oči pogovarjali z neznanec in klicali njih imena. Pri Franciški Erženovi se je opazil še drug zanimiv pojav. O priliki napadov so se vedno drgnila po levi roki nad komolecem in tamkaj se je baje pokazalo vtetovirano vprašanje: »Fand, zakaj se braniš?«. Na drugi roki pa je lahko vsakdo čital z isto pisavo vtisnjeni datum: 9. 9. 1925. Za časa hipnotičnega stanja je govoril z dekleti samo domačin Anton Umek, ki se je istakoto udeležil Rokove predstave. Obe ženski sta na vprašanja odgovarjali le njemu. Pravili sta, da ju kličeeta neki Izidor Himenič in neki Aleš. Vidita ju včasih na Bledu, v Zagrebu ali v Ljubljani. V hipnotičnem stanju sta kazali dekleti silno bolesten izraz v obrazu in napadali so ju krči. Ljudje od blizu in daleč so se zgrajali nad trpljenjem obeh in ju pomilovali ter jima prinášali celo darila.

Sedaj je posega končno vmes orožniška postaja, ki je prosila za pomoč varnostne oblasti v Ljubljani. Izginulega Roka so iskali vsepovsod, da razreši dekleti uničujoči napadov. Kakor nam poročajo, se je po dolgem brezuspešnem iskanju France Rok včeraj zglasil sam na ljubljanski policiji, ki ga je takoj poslala v Blatno Brezovico, da reši dekleti hipnoze, ali pa ljudi sleparije deklet.

Dnevi smeha

„Buster Keaton“ se bližajo.

Ni dolgo od tega, kar nas je RUDOLFO VALENTINO po svoji dobri igri in lepi zunanosti očaral v filmu »Arenca življenja«, a nič manj, temveč še bolj pa smo zadovoljni z njegovo vlogo v filmu

„SVETI VRAG“

ki se predvaja samo še danes, v petek in soboto pri običajnih vstopninah. To je film ljubljani in strasti, poln pustolovščin in se celo dejanje vrši v Španiji. Njegova partnerica NITA NALDI ne more bolje izvršiti svoje vloge, kot jo v tem filmu — ter je splošna kritika dosedanjih obiskovalcev le najboljša.

Predstave v delavnikih: popoldne ob 3., 1/2, 6., 1/2, 8. in 9. uri.

Predstave v nedeljo: ob pol. 11. dopoldne, popoldne ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

Kino Ideal

Kulturni pregled

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA: Začetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek, 8.: »Pegica mojega srca«. E.

Petek, 9.: Zaprt (Generalica).

Sobota, 10.: »Zimska pravljica«. Premijera.

Izv.

Nedelja, 11.: ob 3.: »Pravljica bodočnosti«.

Mladinska igra. Izv. Ob 8.: »Periferija«.

Izv.

Ponedeljek, 12.: »Zimska pravljica«. A.

OPERA: Začetek ob pol. 20. uri zvečer.

Četrtek, 8.: »Aida«. F.

Petek, 9.: »Manon«. D.

Sobota, 10.: Zaprt.

Nedelja, 11.: »Manon«. Izv.

Ponedeljek, 12.: Zaprt.

František Langer: Periferija

Premijera 7. t. m. v Ljubljani.

Iz nižin in kanalov življenja, iz okolja barab, cip, tatov in raznih propalje, je Fr. Langer zajel to svojo dramo. Češka dramatika se je obogatila z novim delom, ki poje do po svetu Kjer imajo najnižje slovečke sloje tipične razvite, n. pr. v Pragi »Pepike«, na Dunaju »Plattenbruderje« bodo Langerjevo igro razumeli, radi gledali in igrali. Povsod bodo dajali tem značajem in tipom nacionalno in lokalno barvo po vrhu internacionalne ozrodje.

Langer zna pisati za oder, ustvarja sočne osebe, podaja milje naturalistično verno, piše živ dialog, stopnjuje napetost ter ob bujnim bogastvu dogodkov ne pozablja duha in srca. Igralcem ponuja zelo hvalne, tudi psihološko zanimive vloge.

In ker je moden in modern, piše drame v kiner obliki, niza scene po vzorcu »glubljenskih duš«, »Nju«, »Vojička« i. dr. takih iger, ki jih tvorijo poljubno odlomljeni romanski prizori brez začetka in zaključka. Langer je nanizal iz življenja barabe Francije in profesionalne petkronske vlačuge Ano 15 scen, ki bi jih lahko pomnožil še za 15. Zakaj to okolje ponuja še mnogo gradiva humorju in tragiki, a črpa se ga izlaska ne le iz plesnih barov, ki so se po vojni zaredili po svetu kakor strupene mušice.

V jedru je bilo tudi Langerju nemogoče ustvariti kaj resnično originalnega. Malikovalski idealiziranje potepuhov, barab in cip se vlačijo kot lažna sentimentalnost že nekaj desetletij po vseh literaturah. Tudi Langer ni ušel tej modi. Njegovim osebam, zlasti Franciju in Ani, lahko spoznamo pradede v Dostojevskega Raskolnikovu, deda v Gorkoga tatu in ubijalcu Vasjki v »Na dnus očeta« pa v Molnarjevem »Liliumu« ter v stranskih tipih teh avtorjev. Georges Courtelinov »Priljudni komisar« je brat Langerjevemu komisariju. Kdor pozna omenjena dela in gleda zdaj »Periferijo«, njemu

krvnega in idejnega sorodstva ni treba tu še obširno razlagati.

Vendar je prav, da se uprizarjajo tudi tako reči. »Periferija« nas je po »Kameli skozi uho šivanke« utrdila v veri, da je tudi Čeh dober dramatik, pokazala nam je modno in moderno igro ter dala zlasti gospi N. blocki priliko, izkazati se kot močna umetnica. Tri trije razlogi že utemeljujejo umestnost, da je prišla »Periferija« na naš repertoar. Prvi smo za Čehi, ki jo vidimo in uprizarjo jo kmalu tudi v Zagrebu.

Vodilna misel v »Periferiji« je, da je zločinec nesrečen, ker o zločinu ne sme pripovedovati. Franciju vedno miga jezik, rad bi se z zločinom pobahal, a to začne končno res govoriti, da je ubil stavehniko, mu tega nihče ne verjame. Saj je dobrščina, »piška«, ki mu zločina nihče ne prisojta. To grize Francija in pa vest. Zahteva »svojo pravico na pravičnost«, ki bi mu prinesla duševni mir. Hoče biti obsojen in zaprt, potem mu bo duša pokojna, lahko bo spet spal in lahko se bo spraviljen ozrl na svoje roke.

Propal bivši sodnik, alkoholik in pravni svetovalec vseh barab in zločincev mu svetuje: »Ubijte še enega! Doseči hočete pravičnost za umor, a odrekajo vam umorstvo. Dajte torej pravičnost umoru, ki ga bo mogoče kaznovati. Ne najdete kupca za en škorenj, za par ga dobite. Novega umora vam ne bodo mogli utoliti«.

A »piška« ne more nikogar umoriti. Poudi se mu v to sveto ljubeč Ana, in Franci jo »na njeno prigovarjanje«: »Slišni! Ne boj se! Je bolj! Se... žel — res zadvi. Ne

hoté, samo kot »piška«, ker jo posluša, njo, ki jo to hotela, da bi Franciju »ne bilo treba več iskati žrtve«.

In srečen je, ko dobi verige, ker roke so mu že lažje, v glavi mu je tiše in zdi se mu, kakor bi se užgala okoli njega neka dobra, čista svetloba...

O verjetnosti to tragedije, o tenkovestnosti, rahlostnosti in strastnem hrepenenju po pravici med barabami in vlačugami imajo resni sodniki in policisti pač precej drugačno mnenje, nego pisatelj Langer. In tudi jaz mislim, da so metafizični regionji teh slojev zelo nizki in prazni. Izjemo pa so seveda povsod.

Predstava je izvrstna le v glavnih vlogah. G. Rogoz, naš najboljši zaposleni in mnogostanski igralec, je predstavljal Francija s plastično realistično, psihološko poglobljeno in močnim temperamentom. Veliko in težko glavno vlogo je stopnjeval do popolnega učinka. Ga. Nablocka je z ulogo Ano nedolga najzanimivejšo kreacijo, prestopila od najmanjših detajlov, polnokrvno, globoko, globoko tragično. Uloga, ki je izredno bogata v občutljivih situacijah, zahteva čisto umetnice. Ga. Nablocka jo igra vzorno. Naše modne dame bodo vrhu vsega še posebej zanimale njeno krasno toaleto, izdelki domače trdnice.

Originalni barabi, tatova predstavljata g. Cesar (Barboska, konjederski hlapec) in g. Plut (Tone, harmonikar) prav dobro; takisto je ustvaril g. Kralj zanimiv tip alkoholičnega sodnika. Vdova Urbanova je bila ga. Wintrova, Urban pa g. Skrbniček, Mlad

ženskar je g. Peček. Vsi so povsem zadovoljevali.

Upričoritev g. Šesta in nove dekoracije g. Skružnega zaslužijo vse priznanje. Stavbišče bar in pogled na periferijo so posebno dobro naslikani in inscenirani. Nedostatna je le Urbanova sprejemnica.

Fr. G.

Sprememba opernega repertoarja v Ljubljani. Zaradi tehničnih zaprek je neobhodno potrebna sprememba opernega repertoarja ki sicer tako, da se poje danes v četrtek za red F opera Aida, ki je bila nameravana za isti red v petek, dne 9. t. m. Premijera opere Manon pa se vrši v petek, dne 9. t. m. za red D, namesto danes v četrtek. Abonente in druge posetnike opozarjamo na spremembo repertoarja. Vstopnice, ki so kupljene za opero Manon za četrtek veljajo sedaj za petek zvečer. Nocoj se poje v operi Verdijeva Aida za abonente reda F. Zasedba je sledeča: Aida — Čaletova, Amneris — Thierry-Kavčnikova, Radames — Orlov, Svečnica — Ribičeva, Amonnasro — Balaban, Veliki svečenik — Betetto, Kralj — Zupan, sel — Mohorič. Opero dirigira kapelnik Neffat, režira Bučar. Pri predstavi sodeluje tudi vojaški orkester.

Nocojinja »Aida« v operi se poje za abonente reda F. Zasedba je sledeča: Aida — Čaletova, Amneris — Thierry-Kavčnikova, svečnica — Ribičeva, Radames —

Domače vesti

Koroški dan

V soboto, dne 10. oktobra ob 8. uri zvečer se vrši v veliki dvorani hotela »Union« akademija pod naslovom »Koroški večer«. Na sporedu je kot druga točka govora našega pesnika — prvaka g. Otona Zupančiča. Poleg te točke so nastopi ljubljanskih pevskih zborov. Glasbena Matica zapoje s svojim ženskim zborom pet nedosežno lepih ženskih dvospevov, ki so zloženi na narodno slovaško besedilo. Ti dvospevi so brez dvoma najlepši bliseri iz češke glasbene literature. »Ljubljana« zapoje Klemenčičev mešani zbor »Oj, pogledite ptički na domače njive« in pa koroško narodno »Pojdem v ruto«. »Ljubljanski Zvon« pa nastopi z mešanim in moškim zborom. Za ta svoj nastop si je določil stare koroške narodne v Devoji in Hubadovi obdelavi. Adamčičev zbor »Kaj ti je mojica« in Premrlov zbor »V Koročani«, ki zaključijo to akademijo. Sredi sporeda pa zapoje naš odlični in priljubljeni tenorist g. Svetozar Banovec par koroških narodnih pesmi. Pripravljeni smo, da jih bo zapel tako dovršeno in v srce segajoče, kakor nobeno drugo pesem, saj se milina koroške pesmi izredno prilaga njegovemu lepemu liričnemu tenoru. Klavirski spremljevanje je prevzel naš odlični pianist prof. Janko Ravnik, kateremu pomaga pri Sukovih dvospevih gđ. Zora Zarnikova. Spored je kaj pestro sestavljen in odlični sodelavci nam jamčijo za njega umetniško izvedbo. Dolžnost naša je, da posetimo ta večer v največjem številu tako, da bo polna dvorana svedočila našo ljubezen in zanimanje za koroške Slovence. Vstopnice so v predprodaji v Matici knjižarni od danes naprej.

Javna manifestacija za koroške Slovence se vrši v nedeljo dne 11. t. m. ob 11. uri dopoldne pred univerzo. Po zborovanju obhod po mestu. Dolžnost zaveznih Slovencev je, da se zbora in obhoda udeležijo brez izjeme. V sprevid vse, občestni gledalce si prireditelji ne žele, temveč dostojanstven in številen sprevid. Zato vsi na zbor in v sprevid po zboru!

Kako je v deželi, kjer leče pod težkim jarmom sinovi Slave, je naslov brošure, katero je izdala za šole in društva, ki prirede predavanje o Koroški dne 10., odnosno 11. oktobra, Jugoslovenska Matica. Ako je kdo po pomoči ni dobil, jo dobi v pisarni Jugoslovenske Matice.

* Priznanje zgodovinarju Klačnu. S kraljevim ukazom se je podelila znanemu hrvatskemu zgodovinarju Vekoslavju Klačnu, članu Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, dosmrtna pomoč v izmeri penzije rednega univerzitetnega profesorja.

* Trgovska akademija v Skoplju. Ministrstvo trgovine in industrije je sklenilo, da se za novo otvorenje trgovske akademije v Skoplju čimprej zgradi lastno poslopje. Za novo gradnjo je umešen v proračun znesek 1 milijon dinarjev.

* Hilen. Poročil se je gospod Rajko Koritzky, poštini uradnik z gospodično Milico Boc. Zavednemu našemu pristaši iskrene čestitke!

* Vožnja v direktnih vagonih. Prometno ministrstvo je izdalo odredbo, da se v direktne vagone brzdovlakov puščajo samo one osebe, ki direktno potujejo, ne pa tudi one, ki potujejo v bližnje kraje. Le v slučaju, če v družini vagonih ni prostora, se smejo tudi ostali potniki puščati v direktne vagone.

* Polovična vožnja na parobrodih dubrovniške parobrodne družbe. Uradno se naznanja, da je uprava »Dubrovačke parobrodarske plovbe« dovolila državnim uradnikom in članom njihovih družin, če se izkažejo z legitimacijo, 50% popusta od pristojbin za razred, ki jim po njih činu gre, in sicer na vseh njihovih progah med Splitom, Gružem in Kotorom, ne glede na to, v kakšen namon potujejo.

* Nova telefonska linija Zagreb-Sušak. Se letošnjo jesen se zgradi nova telefonska linija Zagreb - Sušak. Vsa pripravljala dela so dovršena in se čaka samo še na žico, ki v kratkem prispe iz inozemstva.

* Odgovor na »izjavo«. V večeršnjem »Slovencu« izjavlja g. Anton Škerjanc, posestnik in gostilničar v Šmarju pri Goropu, da testopa iz SDS in preneha biti naročnik našega lista »radi ne baš lepega stopanja s strani uredništva Jutra« namram mojemu sinu Francu. Da ne bi javnost mislila, da smo proti g. Francu Škerjancu zakrivilji res kako nečedno dejanje, konstatiramo sledeče: »Na dopis v Jutra« v katerem so bile pohvalno omenjene tudi zasluge bivšega gasilkega načelnika v Šmarju g. Petkovška, se je oglašil g. Fran Škerjanc z jako ostrim napadom na g. Petkovška. Ta napad ni ostal brez stvarnega odgovora, v katerem je bilo kritizirano postopanje in delovanje g. P. Škerjanc. G. Škerjanc nam je nato prinesel »izjavo«, ki je bila stilizirana v takem tonu, da jo je z ozirom na njega nismo hoteli v prvotni obliki objaviti. Ker se je povrhi ta izjava, napisana na malem komadiču papirja, še nekam zamešala, smo mu napisali pismo, v katerem ga vabimo, da naj pride ali osebno ali pa pošlje novo izjavo sestavljeno s primernim upoštevanjem tiskovnega zakona. Predno smo prejeli odgovor g. Š. se je oglašil g. Petkovšek, ki je pod svojim podpisom postavil v bran proti napadom g. Š. Mi smo k temu dopisu še izrecno pristavili, da nam je tudi g. Škerjanc poslal izjavo, v kateri obsoja anonimnost prvega odgovora iz Šmarja ter smo konstatirali, da je s podpisom g. Petkovška sedaj zadeva razčiščena. Nasprotnika se poznata, naj si stvar ureddita med seboj odn. v domačem krogu. Naše postopanje napram g. Škerjancu je bilo torej korektno in lojalno. K izjavi g. Antona Škerjancu v »Slovencu« naj dodamo le po-

jasnilo tajništva SDS, da miti g. A. Š. niti njegovi sinovi niso bili nikdar organizirani člani SDS. — Uredništvo Jutra.

* Esperantiste in vse one, ki se zanimajo za esperanto opozarjamo, da izide v najkrajšem času »Popolna slovnica esperantskega jezika« z našim slovarjem. Interesenti se naj obrnejo pisмено na »Esperantski klub v Ljubljani« (Narodna kavarna).

* Ponesrečen aeroplan. V Užicu v Srbiji je na grobniskem polju v bližini srbske Požege iz zlatne višine vsled defekta na motorju strmoglavil na tla vojaški aeroplan ter se popolnoma razbil. Poročnik Dragotin na Lučič in Rudolf Hirc ter mehanik Aleksander so na srečo le lahko ranjeni ter so odpotovali v Novi Sad. Materijalna škoda je velika.

* Štrajk na gimnaziji v Bečkereku. Profesorji gimnazije v Velikem Bečkereku Boži Jovanoviću sta te dni po stopnicah zavoda priletela nasproti dva dijaka osmega razreda. Profesor je dijaka Mestrovicu prisilil k klofuto, kakor je osmošolci protestiral z opazko, da se za take stvari ne dele klofute. Profesor je nato dijaka še enkrat udaril, dijak pa mu je klofuto vrnil. Proforski zbor je Mestrovicu izključil iz zavoda. Predvčerajšnjim so vsi osmošolci v znak solidarnosti stopili v štrajk in zahtevali, da se profesor Jovanović premesti z bečkereške gimnazije.

* Kuga v Solunu. V Solunu so se v zadnjih dneh pojavili trije novi slučajji kuge. Zdravstvena oblast je ukrenila vse potrebno, da se bolniki izolirajo in razkužijo. Odrejeno je cepljenje prebivalstva proti kugi. Iz Soluna ne sme nikdo odpotovati, ako nima potrda o cepljenju. Tudi pristanišče je popolnoma izolirano.

* Glas iz občinstva. Pišejo nam: Prebivalci Rožne doline smo že enkrat prosili mestni magistrat, da bi se nekoliko bolj zanimal za ceste, ki pelje za državnim gozdnim vrtom v Rožno dolino, kajti po vsakem deževju so tu same luže in blato. Posebno se žal, ko se bliža jesensko deževno vreme, bodo ostali pasanti do gleženj v blatu in vodi, ako se ne bo pobrigal mestni magistrat ljubljanski, da bi naspal ceste z gramozom, oziroma s peskom. Treba je pomisliti, da hodi veliko prebivalcev Rožne doline vsak dan v mesto v službo in da ne bo baš prijetno gaziti blato in vodo. Posebno velja to za našo mladino, ki mora hoditi v šolo. Sedeti ves premočen v šoli ali pisarni, ni prijetno, končno pa še bolezen, in kdo naj potem plačuje zdravnika in zdravi-la. Zato prosimo prizadeti, naj mestni magistrat pregleda ceste in naj jo nasuje, za kar mu bomo vsi iz srca hvaležni. — Obenem pa tudi prosimo upravo gozdnega vrta, naj čimprej porože veje grmovja in trnja, ki štrli skoro 2 metra na ceste, katerih se morajo pasanti izogibati, do gleženj v blato, če nočejo imeti raztrgane obleke ali pa pobirati svoje klobuke po blatu in brozli. Upamo, da se bo tudi ta naša prošnja upoštevala in tudi izpolnila. — Rožnodolčani.

* Pomoč za oškodovance po toči. Poljedelsko ministrstvo je za oškodovance po toči dovolilo kredit v znesku treh milijonov dinarjev. Največji prispevek, 300.000 dinarjev je določen za splitsko oblast, ki je vsled toče najbolj trpela.

* Tekma psov pitčarjev. V nedeljo, 11. t. m. zjutraj ob 7. uri je zbirališče udeležencev na restavracijskem vrtu glavnega kolodvora v Ljubljani. Tam se bo vršila smotra psov, na to pa odhod v lovišče občine Ježica. Tekma bo jesensko-vrzejna in se je lahko udeležijo psi, ki so bili poleteni po 1. decembru 1923 in so vpisani v kako priznani rodovno knjigo; vpisnina znaša Din 10. V soboto 10. t. m. zvečer bo pozdravni večer v posebni sobi restavracije »Ljubljanski dvor«, naslednji večer pa istotam razglašen izid tekme, kjer se bodo tudi razdelila darila.

* Še nekaj o ubitem in povoženem »Tislerjevem« hipecu iz Ljubljane. Pišejo nam: Hipec gostilne pri »Starem Tislerju«. Paté je bil udarjen na levo sence, na levem uhanu je imel za lečo veliko krvavečo odrnino iz sluhovoda mu ni tekla kri. Celo noč je blaval in grozno stokal, da mu je moral zdravnik napraviti injekcijo, nakar so bolečine prenehale in je začel razložno govoriti. Vsled udarca na sence je izhubil popolnoma spomin ter ni čisto nič vedel, kako se je z njim ravno. Takí udarci na sence so pa že pripoznana primskovška specialiteta, kajti pred kratkim je bil udarjen na isti način tudi Metevževčev iz Gorenja, in pred meseci g. Černe Matija iz Kranja. Sploh se ni varno voziti, še marj pa hoditi po noči skozi Primskovo. Če bo šlo tako dalje, bo potrebno začasno postaviti na Primskovo orožniško stanico na stroške vasi. Da je bil Paté tudi povožen, se da sklepati iz strzine na suknju, kajti en rok je bil na rami skoraj odtrgan.

* Kdo ve, kje se nahaja točasno Janez Peterneji, rojen leta 1876, iz občine Strazisce, okraj Kranj, čevljar? Leta 1914. je bil njegov naslov: Emporium, Pa Box 154 U

Ostanke

češkega in angleškega sukna za moške obleke, damske kostume in plašče po metru 2-50 do 3-20 dobite po neverjetno nizki ceni in sicer od Din 250 nanrej v razpošiljalnici

JOSIP IVANČIČ, Ljubljana,

Miklošičeva cesta št. 4.

(Nasproti frančiškanske cerkve)

Oglejte si izložbo! Prepričajte se!

Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev

z živinozdravniškim navodilom in opism redčice 12 Din.

Izdeluje in razpošilja:

Iekarna HOČVAR, Vrhnika.

Otvoritev plesne sezone 1925/26.

Plesni zavod »JENKO«

V prostoru »EMONA BAR« vhod skozi kavarno.

S. A. leta 1920, pa Lanproy Pa. Za božič 1924. so krožile vesti, da se je v Ameriki obesil, odnosno da je bil mogoče žrtav zločina. Avtentičnost vesti in eventualno njegov naslov bi rada zvedela njegova hčerka Albina Peterneji, Spodnje Bitnje, Strazišče pri Kranju. Amerikance, ki bi ji mogli posredovati podatki, zato vljudno naproša, seveda proti povračilu stroškov.

* Senzacionalna afera. V Ljubli. V Tuzli se vrši že delj časa preiskava zaradi goljufije v škodo državnega monopola in države. Kakor poroča zagrebška »Riječ«, je obstojala tamkaj družba, kateri se je posrečilo, da je na goljufij način prila do 60 vagonov industrijske soli, katero je potem razočala kot kuhinjsko sol. Država je bila na ta način oškodovana za tri in pol milijona dinarjev. V to afero so zapletene nekatere uzledne osebe v Tuzli, tako monopolski zastopnik v Tuzli Peter Perić in uradni monopolske uprave Jovo Račeta. Oba sta bila aretirana; razen teh dveh pa še trgovski agent Milan Ivežić in njegova žena.

* Zagonetna smrt. V Lescach na Gorenjskem je prošil ponedeljek nazaj umrl tamkajšnji trgovec in naletnik Kerkinecove kostilne. Izpili je več alkohola odtovne klime; ali namenoma, ali pa vsled neprevidnosti, ni znano. Domači so ga nezavestnega našli v kleti. Zdravniki, ki je prihiteli na pomoč, ni mogli več pomagati. Umrl je po težkem trpljenju 8. v ponedeljek zvečer.

* Aretovana žeparja. V večernem vlaku med Litije in Kresnicami je v tork zmanjkala nekt branjevki iz žepa listnica s 400 Din. Okrožena ženska je kmalu uvidela, da morata biti tatova dva moška. Čilij vedenje je pričalo, da nimata čiste vesti. Tudi ostali potniki so tatova opazovali pri njunem poslu. Z njima v družbi so bili še trije drugi moški, ki so napravili ob pritiku v vagonu umetno gnjezo tako da sta lahko prefriganca brezkrvneje stikala po žepih. dva izmed moških in sicer 34 letni Andrej Hahlnjak ter 51 letni Andrej Raček, oha iz Priklavca, okraj Čebrovce sta bila na postaji v Kresnicah prieta ter izročena orožnikom, ostalim trem lopovom pa se je posrečilo ubežati.

Iz Ljubljane

* Pisarna Inspekcije dela za nadzornišvo parnih kotlov v Ljubljani in Komisija za preizkuševanje avtomobilov in šoferjev se preseli iz sedanjih prostorov na Dunajski cesti št. 22 v prostore na Krekovem trgu št. 10, I. nadstr.

* Prodaja cvetlic na živilskem trgu v Ljubljani. Glede na to, da je bilo vrtnarstvo z naredbu ministrstva trgovine in industrije z dne 13. julija 1925, uvrščeno med rokodelske obrti, se prepoveduje prodaja umetnih šopkov, vencev in aranžmajev na Vodnikovem trgu vsakomur, ki se ne bi mogel izkazati z obrtnim listom za vrtnarsko obrt. Izvzeti so le oni prodajalci, ki se pečajo s pridelovanjem zelenjave in cvetlic, brez izvežbanega osobja (vrtnarskih pomočnikov) in brez priprav, ki so potrebne za umetno vzajajanje cvetlic kot rastlinjakov itd. Kot taki pridejo predvsem v poštev kmetje, okoližani in zlasti pridelovalci zelenjave v ljubljanskih predmestjih. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

* Tečaj za urarje in strojnike v Ljubljani, katerega poudarja inspekcija parnih kotlov za Slovence v Ljubljani ob sodelovanju Urada za pospeševanje obrti se prične v sredo dne 14. oktobra ob 8. uri zvečer v prostorih Tehniške šole v Ljubljani. Tečaj se bo vršil pod vodstvom ravnatelja urada za pospeševanje obrti, g. inž. G. Gulica.

* Pisarna Urada za pospeševanje obrti v Ljubljani se preseli iz sedanjih prostorov na Dunajski cesti št. 22 v prostore na Krekovem trgu št. 10, I. nadstr.

* Naše deklice morajo že zgodaj misliti na to, da se prične gibčnost in gracioznost, kajti ko jih vabijo kasneje recimo g. maturanti k prvim plesnim vajam, jim je silno neprijetno, ako jim je tuj vsak korak plesne šole. Neokretne in nerodne so še bolj žalostne in v zadregi, ker mladi plesalci so brezobzirni in izbirajo najraje le dobre, pripravne plesalke. Tako je nešteterokrat kriva le nemarjana telesna vzgoja, da se zagrejo prve vesele urice v družabnem življenju naših mladini. Ne glejmo naših plesnih šol le v vidika plesanja in rajanja, Plesna šola so vzgojna tla družabnosti in lepega nastopa, kar manjka po večini nam Slovincem. Deklica razočarana po prvem stiku z družbo, postane rada čemerna, samosvoja, plaha, Starti, mislite na to v pravem času. Družba »Atena« spremlja otroke od prve mladostne dobe do teje, da ga izroči svetu. S svojim plesnim odsekom da priliko v posebnih tečajih za otroke, nadalje same deklice in same dečke, da se priči mladina stopnjevanje bontonu, plesu, oziru na ritmičnim plesnim vajam. Plesno šolo vodi gospa Tuljakova. prva moč letošnjega opernega baleta in pedagog g. prof. Trošt. Vpisovanje se vrši dne 10. 12. in 13. oktobra v ortopedskem zavodu v Mladiki, pritišče, od 5. do 7. ure popoldne.

* Kolizejski gledališki oder priredi v soboto dne 10. oktobra veliko vinski trgatav v salonu restavracije pri »Levu«. Začetek ob 19. uri. Vstop prost.

* Dramatični odsek Unije vabi vse svoje članstvo na sestanek, ki se vrši danes zvečer ob 8. uri v družbeni sobi v Narodnem domu. Na dnevnem redu je sobotna prireditev. Prosi se točnost in sigurne udeležbe. — Tainik.

Pouk v vseh plesih. Internadonaini stil modernih plesov in novitet: Schimmy-fox, Blues, Tango-Habanera, Boston-Hésitation, Florida, Passo-Dobbe, Perlekica za vse ples! Posebne ure za posameznike in pare. Tečaj za zaključene družbe-cercles do 10 parov. — Posebni tečaj za začetnike tudi v valčku in drugih plesih. Poučuje se vsaki dan od 10. dop. do 10. zvečer. Prijava in informacije pri blagajni kavarne »Emona«.

Ženitbeni goljuf je zopet opeharil neko vdovo in izginil Dekleta pozori

u— Orjuna Št. Jakob - Krakovo-Trnovo priredi predavanje pri Steinerju na Opekarški cesti 31, da se na ta način spomni »Koroškega dne«. Zato v nedeljo dne 11. oktobra ob 6. uri vsi k Steinerju. — Odbor, 1947

u— Plesna vaja trgovskih akademikov se vrši v petek dne 9. oktobra, točno ob 20. uri. — Odbor, 1941

u— Klub esperantistov v Ljubljani otvori v tork dne 13. oktobra v šentjakobski šoli esperantski tečaj za začetnike. Kdor se misli učiti tega važnega mednarodnega jezika, naj se zgasi navedenega dne ob pol 20. uri v šentjakobski šoli, II. nadstr. Mesečna učna pristojbina bo znašala 15 Din, za dijake 10 Din. 1939

u— Tečeja za moderne plesne pod vodstvom plesnega učitelja g. prof. Trošta, oziroma gospe Tuljakove, otvori »Atena« v kratkem. Vabilo se gospe, gospodične in gospodi, da se priklase k vpisovanju v čim večjem številu dne 10., 12. in 13. oktobra od 5. do 7. ure popoldne v ortopedskem zavodu v Mladiki, pritišče. 1937

u— Plesni krožek »Tabor« ponovno vabi člane in članice bratskih sokolskih društev ter po njih upeljane goste k udeležbi plesnih vaj, ki se bodo vršile vsako nedeljo od 20. do 23. ure v dvorani »Kazine«. Otvoritev v nedeljo dne 11. oktobra ob 20. uri. Prijava sprejema br. Albin Turk, trgovec, Prešernova ulica 48. — Odbor, 1936

u— Godbeno društvo »Gradašča« Vič-Glince vabi vse člane na ustanovni občni zbor, ki se vrši dne 11. oktobra ob 9. uri dopoldne v restavraciji »Novi Dom«. — Odbor, 1936

u— Filce vseh barv in oblik, krasne kvalitete, samo 125 Din v modnem salonu Stuchly Maške. 1938

u— Oglejte si največjo zalogo velourjev vseh barv v modnem salonu Stuchly Maške. 1945

u— Podružnica vojnih invalidov v Ljubljani uprizori v nedeljo dne 11. oktobra ob 8. uri zvečer v sokolski dvorani v Mostah veseligr »Tit - Grom«. Vabimo vse prijatelje vojnih žrtv, da se udeležijo prireditve, da tako pomagajo vojnim žrtvam.

u— Policijske prijave. Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 3 tatvine, 1 telesna poškodba, 1 popad psa, 1 najdba kolesa, 1 prestopok kaljenja nočnega miru, 2 prestopka nedostojnega vedenja, 6 prestopkov cestnega policijskega reda in 1 prestopok avto - predpisov. Aretacija je bila izvršena 1 in sicer radi prodaje tobaknih izdelkov sumljivca izvora.

u— Številne tatvine koles. Danes beleži kriminalna kronika zopet vrsto tatvin koles. Tako je zmanjkalo iz veže hotela »Slon« 2900 Din vredno kolo znamke »Dürkopp« sinu industrijalca, Reinholdu Kunzu. — Iz veže hiše na Resljevi cesti št. 9 je odpeljal tat 1300 Din vredno kolo ravnatelju trvdke »Vulkan«, Petru Sumiju. Izpred neke hiše na Aleksandrovi cesti je ukradel dalje »kolesar« 2500 Din vredno kolo znamke »Jol« poštnemu telefonskemu nadzorniku Francetu Zajcu.

u— Beg iz zaporov. Iz zaporov deželnega sodišča v Ljubljani se je v noči na soboto na nepojasnen način posrečilo pobegniti zna nemu goljufu, bivšemu trgovskemu potniku 27-letnemu Feruču Čebatu, pristojnemu v Gorici. Lopovovo izročitve so zahtevale radi raznih deliktov češkoslovaške varnostne oblasti.

Damske plašče

elegantne v cenah Din 400—650, najtinejši češki velour, podolžni z vatelnim in fino podlogo Din 700—900 nudi 4412

E. in J. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Hočete

se obleči dobro in solidno, tedaj posetite veliko izbero zimskih oblek in sukenj

Josip Rožina, Ljubljana

Iz Maribora

a— Švicarski pevci v Mariboru. Švicarsko pevsko društvo »Basler Liedertafel« se na svojem potu v Trst ustavi tudi v Mariboru, kjer bo v nedeljo dne 11. t. m. ob 13.25 na kolodvoru zapelo par švicarskih pesmi svojega repertoarja. V to svrhu bo vstop občinstvu na peron prost.

a— Shod poslanca dr. Pivka v Št. Jurju ob juž. žel. V tork zvečer je imel narodni poslanec g. dr. Pivko zelo dobro obiskan sestanek krajevne organizacije SDS v Št. Jurju ob juž. žel. Sestanka se je klub delavniku udeležilo nad 40 volilcev in nekaj pristahev drugih strank. Navzoči so bili celo somišljeniki Drameljčani, Zborovalci, med njimi ugledni kmetje in delavci, so stavili na g. poslancu razna vprašanja, tako da se je razvila po njegovem govoru obširna debata, ki je trajala skera tri ure.

a— Simfonijski koncert (Poslovilni večer Mitrovičevih). Narodno gledališče priredi v soboto dne 17. t. m. v veliki Götzovi koncertni dvorani simfonijski koncert, ki bo obenem poslovilni večer ravnatelja opere g. A. Mitroviča in operne primadone g. Mitrovičeve. Iz prijaznosti sodeluje na tem koncertu tudi znana virtuoziinja na vijolini, ga. Brandlova. Celokupni gledališki orkester pa je ojačen s člani orkestra Glasbene Matice ter z nekaterimi drugimi glasbeniki. Na programu so le Beethovnovske skladbe, med katerimi je tudi znamenita Peta simfonija.

a— Požar v Limbušu. V mariborski okolici se zadnji čas zelo množe požari. V tork zvečer je zopet pričelo goreti v Limbušu pri Mariboru pri posestniku Josipu Pauhu. Ogenj se je tako hitro razširil, da so na lice mesta došle požarne brambe iz Maribora. Péker in Studencev požar komaj omejile. Zgoraj je skedenj. Požar je zanetil baše škodoljelnež iz masčevanja.

a— Novo napredno društvo v Mariboru. Obrtni naraščaj si je ustanovil v Mariboru pred kratkim »Izobraževalno društvo napredne trgovske in obrtne mladine«, ki je pričelo že prav marljivo delovati.

Iz Celja

e— Imenovanje. Za zdravnika - pripravnika v javni bolnici je bil imenovan zdravnik g. dr. Ljudevit Černej iz Celja.

e— Iz gosposarskih krogov. V upravnih svet in obenem v ravnateljstvo mestne hranilnice celjske je bil izvoljen g. dr. Alojz Goričan, odvetnik v Celju.

e— Razglas o prostih stanovanjih objavi četrtkova »Nova Doba«. Čas prijave zahtev poteče dne 9. t. m. popoldne.

e— Tržne cene. Od 1. oktobra veljajo za Celje zopet nove tržne cene. »Nova Doba« objavlja obširni seznam v svoji številki 111. V splošnem cene nekoliko padajo.

e— Poštna blagajna v Celju bo nekaj dni samo dopolne uradovale radi instalacije električne razsvetljave. Začetek bo še objavljen. Stranke, ki bodo vplačevale večje zneske, naj to storijo takoj ob 8. uri.

e— Fregoll Retta in Fatima, svetovna umetnika v stroki telepatije z in brez kontakta, sta se pojavila v Celju. Dne 8. in 9. oktobra priredita v mestnem gledališču po eno predstavo. Za njun nastop je opaziti med občinstvom veliko zanimanje.

Dnevi smeha

„Buster Keaton“

se bližajo.

Kino Idc 1

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš ljubljani soprog, oziroma oče in brat, gospod

dr. Ivan Šusteršič

danes ob 22. uri po daljšem bolehanju, previden s svetimi tolažili mirno v Gospodu zaspal.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1925.

Bogomila Šusteršič, soproga

inž. Ferdinand Šusteršič, sin

Alice Šusteršič, sinaha

dvorni svetnik v p. Abdon Šusteršič

in admiral Alois Šusteršič, brata.

Iz življenja in sveta

Bandit Collarig pred sodniki

Dne 2. t. m. je začela pred sodiščem v Puli velika obravnava proti istrskemu banditu Collarigu, ki ima na vesti toliko zločinov, da bi moral biti šestkrat obsojen na dosmrtno ječo, če bi se hotel spokoriti za vse storjene grehe.

Collarig je še razmeroma mlad in ima komaj 25 let. Na svet je prišel v Puli. Od roditeljev zapuščen in zamerjen je najprej potoval nekaj razredov ljudske šole. Potem so ga starši poslali k nekemu mesarju, da bi se učil v njegovi obrti. Collarig je bil že v tem času jako delomrzen fant. Kot petnajstleten deček je izgubil oba roditelja in tedaj začel njegovo pustolovsko življenje.

Zapustil je Pulo in odšel na doberdobsko planoto, kjer je kopal jarke za vojno proti Italiji. Delo se mu je kmalu uprlo, ker je moral delati pod vojaškim nadzorstvom. Čez noč ga je zmanjkalo. Izginil je v nemške kraje in začel »proučevati« svet in ljudi. Obiskal je tudi Madžarsko, leta 1917. pa je prišel v Lipnico, kjer je nekaj ukradel — to je bila njegova druga tatvina, prvo je izvršil že kot mesarski vajenec v Istri. V Lipnici je imel smolo; zbežati ni mogel in je prišel pred sodišče, ki ga je obsodilo na pet let ječe. Zapor bi bil moral presedeti v Mariboru. A slučaj je hotel, da je baš tisti čas izšla amnestija in Collarig je bil zopet prost. Vrnil se je v Pulo, kjer se je vnovič lotil mesarske obrti. Kri pa mu ni dala miru in kmalu so ga zopet »zasili« pri tatvini. Topot je bil obsojen na 22 mesecev.

Kazen je nastopil, o prvi priložnosti, 2. maja 1921., pa je pobegnil. Vrnil se je namreč v kuhinjo za pomočnika. V kuhinji si je nabavil pilo, nož in vrh. Slednje je privezal za železen drog in se je spustil po nji na tla. Da bi se lažje skril, se je preoblekel v ardit, katerih se je tedaj vse balo. Nastopil je zopet pot križem Italije in je postopal, dokler ga ni prišla orožniška patrulja. Med Collarigem in orožniki se je razvil srdit boj. Bandit je streljal na oborožene karabinerje, ušel pa jim ni. Uklenjenega so ga nato prepeljali v ječo. V dveh mesecih pa si je bandit nabavil vetrihe. Nekega jutra je mirno odklenil celico in šel mimo čuvaja. Kakor da je odsedel kazen. Ko je bil na svobodi, je postal previdnejši. Ker je takrat cvetel v Italiji komunizem, je obšel rdečo srajco. Zopet so mu prišli orožniki na sled. Collarig se je pogumno spustil v boj z njimi, ustrelil enega in — zmagal. Nato je zbežal. Klátil se je širom Italije in si je tudi izbral nevesto ter se hotel z njo poročiti. Dekletovi starši pa niso hoteli privoliti v zakonsko zvezo in Collarig je kmalu srečal ljubico v družbi nekega moškega. Razkačen je potegnil revolver in streljal nanjo. Potem ga je zopet zmanjkalo. Postal je v tem času pravcati bandit, začel je krasti na debelo, napadati ljudi in pleniti njihovo imovino. Policije se je bal in ji ni hodil pred nos. Nastanil se je v Puli, kjer je ustanovil roparsko gnezdo zase in za svoje tovariše. Da bi odvrnil od sebe pozornost policije, si je celo nabavil vojaško obleko, katere se je rad posluževal pri svojih obiskih. Znal se je tudi izvrstno maskirati in se je večkrat pojavil med ljudmi kot ženska. To vlogo je glumil tako imenitno, da so mu neizkušeni moški dvorili.

Prve dni meseca januarja lanskega leta pa mu je v Puli postalo prevroče. Pobrisal je v Trst. Imel je v žepu samo 20 lir in je bil v zadregi za denar. Stikal je za ugodno priložnost, s katero bi se masno okoristil in se je slednjič odločil, da napade trgovino Karoline Reharjeve. Z dvema tovarišema je napad izvršil ter udaril žensko s svincem po glavi, nato pa zbežal. Policiji je zadišalo, da ta držnost ne izvira od nikogar drugega kot od Collariga. Imela je prav. Par dni po napadu se je predvajal v kinematografu »Reclame« film »Otok pustolovcev«. Collarig je kupil vstopnico za predstavo in stopil v dvorano. Tam ga je opazil neki agent, ki je dogodek telefonično javil policiji. Prišlo je pol tuceta orožnikov, ki so sklenili, da ujamejo

bandita med predstavo.

Delo je bilo težko in zelo riskantno. Bandit je bil oborožen z revolverjem in bombami in orožniki so se mu približali s strahom in trepetom. Enemu se je posrečilo Collariga vreti na tla in ga zvezati. Ko je ležal na tleh, je skušal Collarig streljati na svoje neprijatelje, ki so ga jedva krotili. Končno so ga zvezali in odpeljali v zapor.

Državno pravdnništvo je vodilo dobro poldrugo leto preiskavo proti banditu in 2. t. m. se je začela proti njemu razprava pred sodniki v Puli. Zanimanje za obravnavo je veljkansko. Bandita so pripeljali na sodišče z oboroženim avtomobilom in močno orožniško posadko. Sodišče samo je obkolil gost večkratni kordon orožnikov, ki šteje 150 ljudi.

Collarig ni hotel iti pred sodišče v svoji obrahljeni obleki, temveč je zahteval, da mu dajo nov jopič, nove hlače in nove čevlje. Sodišče mu je ugodilo. Pri razpravi je pokazal bandit naravnost židano voljo. Dobro vešč, da ga čaka prav nemila usoda, je vendarle takoj v začetku razprave stisnil svojemu branitelju roko ter potožil, da je njegova kletka, katera ga obdaja, zelo tesna in klop, na kateri mora sedeti, zelo trda. Menil je, da se kaj takega ne spodobi za jetnika, katerega preiskava bo trajala tedne in tedne...

Bandit Collarig so mora zagovarjati radi številnih roparskih napadov, ubojev in umorov ter tatvin. Ni dvoma, da bo končal na vislicah, toda to ga prav nič ne vzmira. Obnaša se zelo cinično in odgovarja nemilostno na vprašanja predsednika sodnega dvora in zagovornikov svojih nasprotnikov. Poleg njega sedi na zatožni klopi več njegovih moških in ženskih tovarišev, s katerimi si tu in tam pomežikne, kakor da sedi pri tistem kosilu. Kakšen bo izid te sodne pojedine, bomo poročali ob sklepu obravnave.

Bilancia alkoholne vojne v Ameriki

Že pet let je, odkar je prepovedala vlada Zedinjenih držav, da se na njenem področju ne smejo zavzati alkoholne pijače. Zato se tudi ne smejo prodajati in še manj uvažati. Ker pa hočejo ljudje zaslužiti in strogi ježni klub prepovedi piti, skušajo podjemti močje in tudi ženske vhitopiti alkoholne pijače v žejno Ameriko. Vlada je ustanovila vse polno posebnih redarjev, ki se bojujejo s tihotapci. Sodišča občutno kaznujejo vsakega, ki ga zalotijo na prepovedani poti.

Ameriška vlada je pravkar izdala bilanco svojega petletnega prohibicijskega delovanja. Odkar je stopil zakon o prepovedi alkohola rred petimi leti v veljavo, je bilo 46 prohibicijskih uradnikov v boju s tihotapci z alkoholom ubitih, več sto pa ranjenih. Vlada je izdala za izvedbo tega zakona v teh letih nad sto milijonov dolarjev. Oficijska statistika navaja nadalje, da so znašali dohodki na davkih in carino iz žganih pijač od leta 1915. do 1920., dokler ni stopil prohibicijski zakon v veljavo, okrog dev milijard dolarjev, v zadnjih petih letih pa le 320.000 dolarjev.

Zagovorniki zakona naglašajo, da povsod tam, kjer se zakon strogo izvaja, stalno azadujejo zločini, ki jih je v veliki meri pripisati pijačevanju. Z druge strani pa se oglašajo glasovi, ki zagovarjajo stališče, naj se prohibicijski zakon nekoliko omili. Tekom zadnjih petih let se je namreč pokazalo, da je šla ameriška vlada malce predaleč in da zabranjuje sploh vsako, tudi najnedolžnejše uživanje alkoholnih pijač.

× Potopitev finske torpedovke. Iz Helsinkov poročajo, da je zalotila v noči od sobote na nedeljo težka nevihta dva finska

V soboto zadnji dan

torej še ni prepozno za nakup oblačil z 20% popustom pri

Drago Schwab - Ljubljana

torpedna čolna v Botniškem zalivu. Orkan je bil tako besneč, da se je torpedni čoln potopil. V mrzlih valovih je našlo smrt 50 ljudi poleg poveljnika torpedovke, enega oficirja in ladijskega zdravnika.

× Panika radi fingirane zračnega napada v Newyorku. Američani se marljivo vezbajo za prihodno vojno v zraku. To dni so se vršili v Newyorku manevri, ki so povzročili med ljudstvom pravcato paniko. Zračne jedinice so napadle finančni centrum mesta in so se spoprijele nad ulicami, ki so bile polne ljudi. Začelo se je napadanje s papirnati kačami, ki so predstavljale bombe in s konfeti. Na strehah nebotičnikov pa so za kratek čas ragljale še strojne puške in v zrak so švigale orjaške rakete. Vsega tega so se ljudje tako prestrašili, da so bile ulice in trgi namah prazni. Panika je bila tako velika, da so morali zdravniki intervenirati v nešteti slučajih radi omedlevice, v katero so padale ženske. Tudi moški so se prestrašili napada tako, da so

ostavili urade ter bežali domov, ker so se bali, da je prišlo do napada na bogataša Morgana. Paniko pa so v lasten prid izkoristili žepni tatovi, ki so bili ves čas zračnih manevrov pridno na delu.

× Novinar pade na bojni poljani. Pri operacijah v Maroku je dobil Reginald Kann, vojni dopisnik »Tempsova«, te dni strel v prsa in je kmalu potem umrl na fronti. Sovražnikova krogla ga je zadela v izvrševanju poklica, ko je opazoval potek bojev s Kabili med francosko fronto in glavni stanom generala Naulina. Kann, ki ima čin podpolkovnika, je že od leta 1907. so-trudnik »Tempsova« in je bil vojni poročevalec lista tudi v drugi balkanski vojni med Srbi in Bolgari in potem v svetovni vojni.

× Modna norost. V Parizu so začele ženske nositi očala. Po mestu hodijo dekleta, celo šolarke, z velikimi očali, obrobjenimi z roževino ali celuloidom. Najvažnejše je, da mora harmonirati barva stekla s kostumom in klobukom. Naiven tujec je vprašal pariškega optika, kako to, da so postale Parižanke naenkrat kratkovidne. Optik ga je pomiril in rekel, da so očala, ki jih prodaja danam po več sto na dan, le iz navadnega stekla.

Senzacionalno odkritje lorda Greya

Wilson je predlagal L 1916. premirje!

Lord Grey, med vojno angleški zunanji minister, je te dni izdal svoje spomine pod naslovom »Pet indvajset let: 1892—1916.« Knjiga je vzbudila veliko pozornost v vseh političnih krogih. Kot največja senzacija pa se smatra pasus, kjer objavlja Grey Wilsonovo mirovno poudbo leta 1916. Ta pasus se glasi v izvešču:

Proti koncu leta 1915. in v začetku 1916. je lord Grey, kakor je morda komu še v spominu, češče izmenjeval misli s polkovnikom Edwardom M. Housem, Wilsonovim prijateljem in zaupnikom.

V tistem času je bil polkovnik House mnenja, da za Zedinjene države še ni prišel čas vstopiti v svetovno vojno. Zato je skušal najti najprimernejšo pot, ki naj bi privedla do miru.

House je bil uverjen, piše Grey, da čas še ni bil ugoden za sklicanje konferenice, veroval pa je, da mora priti v do glednem času. V februarju leta 1916. sva skupaj sestavila spomenico, v kateri sva, kolikor je bilo to vnaprej pač mogoče, definirala inicijativo predsednika Wilsona za poziv k položitvi orožja. To spomenico je House predložil Wilsonu, ki je v njej izpremenil le eno besedo. Glasi se:

»Memorandum (zaupno). — Polkovnik House mi je dejal, da bi bil predsednik Wilson pripravljen — v slučaju da se Franciji in Angliji trenutek zdi ugoden — sklicati konferenco, na kateri naj bi se razpravljalo o prekinjenju sovražnosti. Če bi zavezniški njegov predlog sprejeli in bi ga Nemčija odbila, bi bilo verjetno, da bi Zedinjene države vstopile v vojno proti Nemčiji.

Polkovnik House je mnenja, da bi na tej predlagani konferenci doseženi mirovni pogoji ne bili neugodni za zavezniške, če pa bi se konferenca razbila, bi Zedinjene države takoj pristopile k zavezniškim.

Dalje je bil polkovnik House trdno prepričan, da bi se na konferenci dosegla garancija za restavracijo Belgije, istotako pa tudi odstop Alzacije in Lorene Franciji in Rusiji bi dobila izhod na morje. Seveda pa bi bilo treba Nemčijo odškodovati za izgubljene pokrajine, in sicer z izvenevropskimi koncesijami.

V slučaju, da bi se zavezniški pomislija li sprejeti Wilsonovo poudbo, in če bi se pozneje vojna obrnila tako neugodno za zavezniške, da bi tudi eventualna intervencija Zedinjenih držav ne mogla odvrniti njihovega poraza, bi se po vsej verjetnosti Unija izrekla desinteresirano na usodi Evrope in bi vsa sredstva uporabila le za lastno obrambo.

Ta deklaracija se mi je zdela tako pomembna, da sem smatral kot svoj dolžnost, obvestiti o njej najprej ministrskega predsednika in ostale kolege v vladi. Več seveda nisem mogel obljubiti. Predno bi se britanska vlada izjavila, bi se morala posvetovati s svojimi zavezniki. Dobil pa sem vtis, da je vlada mnenja, da v situaciji, ki je vladala takrat, ni kazalo obvestiti zaveznikov o Wilsono-

vem načrtu. Tako mi kakor Francozi smo takrat smatrali, da more edino popoln poraz nemških armad streti nemški militarizem. Dotlej sta Francija in Rusija največ trpeli v vojni. In zato inicijativa za sklenitev premirja ni mogla iziti od nas...

Na drugi strani pa je bila delikatna stvar, govoriti s Francozi. Če bi jim Wilsonov načrt kratkotalno zamolčali in če bi se položaj na fronti nenadno obrnil v katastrofo, bi leteli name težki očitki; Francozi bi upravičeno dejali, da smo za njihovim hrbotom zločinsko odklonili priliko za sklenitev miru. Očitati bi nam, da jih zato nismo obvestili, ker smo se bali, da izrabijo ugodno situacijo.

Vojna komisija, ki sem ji predložil spomenico, je sklenila, da je ne vzame v pretres. Zato sem poslal en prepis gospodu Briand, brez slehernega priporočila.

Ker bi v tem moral odpotovati v važni misliji v Rusijo, sem poslal spomenico pismenim potom svojim vladnim kolegom, obenem pa sem priložil pismo, ki ga naj v naslednjem, v glavnih potezah vsaj, objavim:

»Ker utegnem predvidoma en mesec izostati in se v tem času lahko zgodijo važne stvari, je dobro, da Vam podam svoje misli o sedanjem položaju.

Moje trdno prepričanje je, da vojne ne bo poprej konec in da mir ne bo prei zasiguran, dokler ni Nemčija poražena. V ta namen moramo prispevati tudi mi in ne smemo kloniti pred žrtvami, kakor je klonila Nemčija in nekateri naši zavezniški, najmanj Francija. Nemška propaganda vztrajno seje nezaupanje med nami in našimi zavezniki. Ta propaganda trdi, da je vojna izbruhnila le radi rivalitete med Veliko Britanijo in Nemčijo. Možno je, da vzbujajo te vesti, kljub temu, da je njih tendenca prozorna, v Franciji, Rusiji, Italiji in Belgiji opasno pacifiistično gibanje, gibanje, ki je naperjeno naravnost sovražno nam.

In zato moramo gledati mi vsi, ministri in novinarji, na eno: da uverimo svoje zavezniške, ki so tolikanj trpeli, da jim hočemo pomagati pri osvobodovanju izgubljenega ozemlja in jim zagotoviti garancije za bodočnost. Predvsem pa ne smemo govoriti o miru, dokler alirancem ni zagotovljena varnost po sprejetju miru.

»Najbolj se bojim,« nadaljuje Grey v svojem pismu, »da bi eden izmed naših velikih zaveznikov, čim bi zaznal, da nam v par mesecih ne bi bilo več mogoče zalagati ga z municijo in z denarjem, obupal nad končno zmago in prošil za brezpogojni mir. Če bi se do tega koraka odločila Francija, bi bilo verjetno, da bi ji Rusija takoj sledila, in obratno. Italija bi se istotako umaknila, in nam bi ne preostalo drugo, kakor da se pridružimo mirovnim pogajanjem ali pa se izpostavimo nemožni alternativni, da sami nadaljujemo vojno. Ne trdim, da bi omejena eventualnost bila verjetna, ali možna je, in zato je prav, da je kabinet natančno poučen o vsem, kar je v zvezi s predlogom in namerami polkovnika

Housa v februarju leta 1916.

Nadalje javlja lord Grey, da je poslal kopijo spomenice gosp. Briandu, z izrecno opazko, da ne namerava ž nilm razpravljati o njem, razen če g. Briand sam želi. »Gosp. Briand do danes o tej stvari še ni govoril s menoj...

Vojni komisiji je znano, kaj je bila vsebina razgovorov med polkovnikom Housom in menoj, in pridružuje vojno proti svoji volji in preko svoje moči. Če bi se izkazalo, da je nadaljevanje vojne nevzdržno in bi se pojavila potreba po sklenitvi miru, predno je Nemčija poražena, potem svetujem, da vzamete intervencijo predsednika Wilsona resno v pretres.

Tako se glasi Greyevo pismo. Na prvotno namenjeni naslov pa ni prišla, ker je v tem Asquithova koalicijska vlada demisionirala, in s potovanjem lorda Greya v Rusijo seveda ni bilo nič. Zato je Grey izročil kopijo spomenice s pismom vred svojemu nasledniku, »za slučaj, da bi se razmere izpremenile in bi kazalo, da nova vlada nanovo preštudira Housov projekt.

Lord Grey zaključuje: »Moj današnji vtis je, da je iz razlogov, ki jih takrat še nisem poznal, spomenica že tedaj zastarela. Iz nedavnih nemških objav odseva, da je bila nemški vladi v jeseni leta 1916. že ne že prej, znana namera predsednika Wilsona, in da je kasneje to namero prehitela z objavo mirovnih pogojev, ki jih je dala sporočiti Wilsonu. Ti pogoji pa so bili takšni, da je bilo izključeno misliti na pravičen mir. Izvojevati ga je bilo torej treba z orožjem.

Housova spomenica je torej v trenutku, ko sem jo poslal Balfourju, izgubila sleherni pomen za Wilsona, ki se je moral uveriti, da je (njegove) mirovne pogoje od Nemčije možno izsiliti le z orožjem.

Razgovor s polkovnikom Housom.

V zvezi z gornjim člankom naj priobčimo še razgovor s polkovnikom Housom, ki ga je imel ob priliki Caillauxovih pogajanj v Washingtonu posebni poročevalec »Matina«, Stéphane Lauzanne. Poročevalec ga je seveda vprašal, kaj misli House o Greyevih razkritjih. Polkovnik mu je odgovoril:

»Vse, kar je napisal lord Grey, je točno na las, in če bi hotel njegove besede dopolniti, bi jim pač imel mnogo dodati, ničesar pa popraviti. Res je, spomlad leta 1916. sem bil — na ukaz predsednika Wilsona — z njim v razgovorih. Nekateri (tudi v Ameriki) se čudijo in me izprašujejo: Počemu Vaš poskus leta 1916. (I) doseči mir? Saj vidite, da se šel L 1917. ni posrečilo: tem bolj je bilo pričakovati, da se bi ponesrečil leto poprej. Toda za to ne gre. Nič ne ve bolj od mene, da v početku leta 1916. Nemčija ni bila za mir. Sam sem bil tam in nanesmo odgovora so mi pokazali vojno karto in zahtevali aneksijo dela Francije in Belgije. Toda mojemu koraku spomladi leta 1916. ni bil poglavitni namen mir, ki se mi ga je takrat zdelo nemogoče doseči, nego sem hotel Ameriko čim bolj in čim prej pritegniti na stran zaveznikov. Če bi me bili poslušali, bi bili mi vstopili v vojno eno leto poprej in leto poprej bi se bila tudi morala končala vojna. Ali nihče me ni poslušal in nihče mi ni odgovoril. Posledica je bila, da je predsednik Wilson začutil indiferentnost, s katero je svet sprejemal njegove predloge, in tako si je tudi mogoče razložiti nekatere njegovih govorov kot n. pr. sloviti govor: »Kdo mi zna naštetii vzroke, ki so dovedli do te vojne?« Imel je prav; nihče ni hotel govoriti ž njim o ciljih vojne, kako naj bi bil potem poznal njene vzroke?«

Nato je stavil poročevalec Housu vprašanje:

»Kaj menite: če bi bili leta 1916. zavezniški predsedniku Wilsonu odgovorili in če bi bil njihov odgovor zadovoljiv, ali bi predsednik potem mogel že takrat povesti Ameriko v vojno?«

»Da!« je energično odvrnil polkovnik House, »zakaj Wilson je imel toliko avtoriteto, da bi mu bil narod sledil leta 1916. prav tako, kakor mu je sledil leta 1917.

iv. Dobravec:

Hela

Ko sem braj v zelo mladih letih zaljubljen pisma, ki mi jih je pošiljala par let starejša dekle, nisem mogel razumeti, kako je mogoče pisati taka pisma na navadnem belem papirju in s tako nečedno pisavo. Prišel sem dvomiti v njeno ljubezen, čeprav sem bil vsak dan bolj in neumnejše zaljubljen vanjo. Hela je bilo njeno ime. Imela je lepo, močno postavbo, črne lase, črne oči in je nosila globoko izrezano bluzo.

Zgodilo se je, da sva se našla toplega poletnega večera na vrtu, kjer se je ljudstvo veselilo in plesalo. Ves moj strah pred očetom in materjo, pred učitelji in znanji je izginil v njeni razposajenosti in dobrovoljnosti. Celo pila sva. V boječih besedah sem ji omenil njeno navadna pisma. Smejala se je in je pila. Godba, pijača, največ pa njena bluzja so mi vžgali ogenj. Ne vem, s kakšnimi besedami sem izrazil dvom v njeno ljubezen. Zasmejala se je tako glasno in zaničujoče, da me je bilo sram in sem veni trepetal.

— Fantek — je rekla in pila — ti boš na pesnik!

In govorila je tako zasmehljivo, da

sem skoraj jokal. Potem me je privila k sebi in me gladiła. In kakor da bi se bil zgodil čudež, od tistega trenutka nisem bil več zaljubljen.

— Pusti me!
— In ti govoriš o ljubezni?
— To ni ljubezen!
— Otrok si, pa sem mislila, da nisi več!

Iztrgal sem se iz njenih rok. Glasen smeh je spremljal moj beg.

Hudo mi je bilo in najbrže sem jokal. Vrnil sem se k stranskemu vhodu. Nemara sem jo hotel videti, kako je sama in žalostna.

Res sem jo videl. Na mojem mestu je sedel vojak in jo tipal. Trkala sta s kolarci in se smejala. Potem sta šla v temo.

— To je pa ljubezen! se je vzbudilo v moji duši, ki se je postarala tisti večer najmanj do starosti dekleta, ki mu je bilo ime Hela.

Dnevi smeha

„Buster Keaton“
so bližajo.

Kino »Ideal«

Zvonimir Kosem:

Zlati dnevi

I.

Prišel je domov tih, mračen; trpne dolgoletnega bivanja v tujini mu je pustilo na obrazu svoje sledove.

In je sedel dan za dnevom na holmu, gledaje svoje stare prijatelje, gozdove, ki so pošumevali o. rostran doline, kakor njemu v pozdrav.

In si je zaželel, da bi bil še enkrat mlad; še enkrat da bi vriskal preko tiste doline, vihraje na konju, še enkrat da bi mu polnila srce neskaljena radost mladostnih sanj.

Vsak večer se je izza jablan, ki so zastirale pot do hiše, oglasila sladka pesem:

Oj tam za goró, oj tam za goró, škrijančki, škrijančki nam poljo...

Njegova sestra Malči je bila, ki je prepevala. Mladost...

Ugasnila je večerna zarja, utihnila je pesem.

Njemu, popotniku na holmu, starcu izmučenemu, pa je bilo pri srcu težko, da bi zaenkrat kakor otrok.

Škrijančki, škrijančki — ali ste mi res za vekomaj utihnili? —

II.

Obzorje, še pred kratkim tako polno mrkih oblakov, je prepregla mehka svetloba zlatih jesenskih dni, in popotnik na holmu se je vzdrnil iz svojih žalostnih misli, kakor da se ga je dotaknila ljubezniva roka in ga povabila s seboj v pravilčno deželo...

...Veternece vrhu gričev, v solncu pobjiskavajuče, po gričih vinogradih, v vinogradih vriskanje trgačev in trgalka, izta trdnega zelenja rdeča, plapolajoča ruta, pod ruto smejejo se deklške oči, v vihteči roki košarica — fant pod brajdo je zaukal, peni se visoka brenta na hrstu od mastnega črneza grozda; k stiskalnicam in k širokim, mladeza mošta pričakujočim sodom vabijo v svoj mrak ozke line zidanice nad vinogradom.

V očeh blesk v daljavi onkraj doline barvajočih se gozdov, blesk belih Malčinih rok, ki so trgale pred njim grozdje in ga metale v košarico, blesk rdečih rut med živorelenim trtinim listjem, v ušesih sladko cvrčanje murnov, skritih pevcev vinograda, v duši polno spominov, toplih, rožnatih — tako je stopal skozi vinograd, kakor skozi pravilčno deželo, on, popotnik, rec, Tam je čepela ob trči mati, sklajana, s pritrjenim

smehljajem na licih, in žuljavo dlanj ii je božal okrogel, težak grozd, nagnjen nad nastavljeno košarico. Nanjo je bila razlita vsa svetloba, drhteča med trtem in nani, ki je s polno brento na hrutu soihal po bregu navzgor proti zidnici — na Blaža, gospodarja, brata Malčinega.

Vsi v vinogradu so prepevali in vriskali, nekdo pa je molil.

»Sveta, sveta zemlja domača, Bog te blagoslovi!«

Bil je to on, popotnik, Izpremenjen, kakor prerojen. Ves obraz mu je žarel veselja.

»Saj se mi zdi, da si se pomladil, Tomaž,« mu je rekla Malči, ko je stopila mimo njega s polno košarico grozda.

III.

In se je v resnici pomladil, Ko se je v mračnem predzimskem jutru vračal nazaj v tujino, se mu je zdela, da mu srce prekipava tiste sladke pesmi mladosti, ki jo je Malči zvečer tolikokrat prepevala, in da bo stopil v tujino kakor junak, ki sta mu tuja trpljenje in domotožje.

Odsev zlatih jesenskih dni je ostal v njegovem srcu — blagoslov domovine je šel ž njim.

Gospodarstvo

Vinska letina v ormoško-ljutomerskem okrožju

Iz Ivanjke nam pišejo o letošnji vinski letini naslednje:

Po slabem vremenu v septembru in dvodnevnom dežju v tem mesecu smo dobili krasno jesensko toplo vreme, ki je dalo našim vinogradnikom zopet več upa. Letošnje leto se je delalo s tako verno proti raznim trdnim boleznim, kakor še nikdar doslej. To je povzročilo, da so se stroški podvojili. Skrajno neugodno vreme v septembru nam je napravilo dokaj škodo, tako da smo prišli z zelo reduciranimi uipi v oktober.

Ce nam ugodno vreme ostane in bodo vinogradniki začeli šele po 15. oktobru s trgatvijo, lahko upamo, da bodo imela tukajšnja vina, in sicer šipon 17 do 18 % sladkorja, druge vrste pa 18 do 21 % po klasterneburški tehnici. Mnogo, žal, tudi ne bo takšna, kakor smo jo pričakovali, vendar pa na oral lahko povprečno računamo okoli 15 hektolitrov.

Ta teden se bo v mnogih vinogradih podbralo, tako da bo kakovost vsekako dobra in bo le malo zaoštalata za letnikom 1924. Pogoji se seveda: ugodno vreme. Množina bo pa v ormoško-ljutomerskem vinskem pogorju nasproti 1924. dvakratna.

Z letnikom 1925. se še ne trguje prav nič; torej se o kakih cenah danes še ne more govoriti in vlada v tem pogledu popolna nejasnost. Za lanski letnik je bilo zadnje tedne živahnješe povpraševanje in danes zaloge v tem letniku v našem obširnem okolišju gotovo skupno ne presegajo 1500 hl. Cena za vino je z mešanih nasadov okoli 10 Din, za sortirano pa 12-14 Din. Kvaliteta teh vin se je krasno napravila, tako da ne zaoštalata za najboljšimi zadnjimi letniki. Za vse podrobne informacije je interesantom tukajšnja vinarska zadruga »Jeruzalemčan« brezplačno na razpolago.

Ovčjereja v kranjskogorski dolini

Živnorejci kranjskogorske doline se pečajo poleg govedoreje kot glavne napoge živinoreje razmeroma precej uspešno tudi z ovčjerejo. Ta panoga živinoreje je pri malem kmetu doline gospodarsko zelo upravičena, ker so mu na razpolago primerne zgrade, suhe pašne, ki se z govedom le malo ali sploh ne dajo izkoristiti. Pustiti te izborne ovčje pašne neizkoriščene, bi bil greh na lastnem in narodnem gospodarstvu. Priporočati ovčjerejo v večjem obsegu Bohinjcem bi bilo pa pogrešno, zakaj v Bohinju skoro ni planinske pašne, katero bi lahko bohinjci govedo ne morelo izkoristiti. Malemu gorenjskemu kmetu, kateremu kmetija vobče tako malo donasa, kjer se vnovči zelo malo domačih pridelkov in se sploh (razen v par občinah) drugače malo zaslužijo, kjer je kmet navezan skoraj v vseh oziirih na dokupovanje, nudi ovca raz-roma zelo velike koristi: meso za domačo rabo, volno za izdelavo domačih potrebščin, za katere mora kmet drugače izdajati drag denar. Poleg tega preostane skoraj vsakemu večjemu ovčarju od ovac še marsikaj za oddajo na trg. V občini Rateče pri Kranjski gori ne upotrebljava kmet samo ovčjega mesa in volne izključno za domačo rabo, tam se obeta razviti celo ovčje siarstvo.

Kljub razmeroma velikemu številu živine, katero redi gorenjski kmetovalec, vlada povsod na Gorenjskem najobčutnejše pomanjkanje hlevskega gnoja. Predočiti si pa moramo, da je gnoj od ovac neprimerno boljši, bolj učinkovit nego gnoj od drugih večjih živali. Preudaren kmetovalec v Ratečah je zadrževal, da mu zaleže ovčji gnoj najmanj trikrat toliko kakor goveji gnoj. Verjetno je, da ovčji gnoj ob »lesanju« (garte, Pierchen) na tamkajšnjih rovtih res toliko več izda nego splošno slabo oskrbovan hlevski gnoj iz manj vredne nastitje in ob slabem gnojišču. Res pa je, kakor že omenjeno, da ovčji gnoj druge vrste gnoja glede gnojilne moči daleč presega.

Reja ovac zahteva sorazmerno bodisi v hlevu ali na paši — prav malo oskrbe, za ovce gorenjskim razmeram primerne pasme ni treba na visokih planinah nobenih staj, ker prenočujejo brez slabih posledic na prostem, in končno tudi malo investicijo kapitala. Če so danj količjak prida naravni pogoji za ovčjerejo, je riziko z rejo ovac razmeroma majhen, a ob pravi rejski smeri je čisti dobiček iz ovčjereje ravno pri malem kmetu dokaj znaten, ker isti porabi ob mali investiciji skoro vse produkte te reje kot zelo potrebne doma. Zgornja utemeljitev priča tedaj, da bi bilo zelo napačno in nepremišljeno, ako bi gorenjski kmet onušal rejo ovac, ki mu ob razmeroma zelo majhni investiciji kapitala in dela nudi toliko koristi, oziroma ki ga s svojimi doneski ob drugače skoro ali popolnoma pasivnem gospodarstvu vsaj nekoliko razbremenjuje. Dobitkanoša je ovčjereja tudi na mali gorenjski kmetiji, kjer so dani za to naravni pogoji. Da bo pa bolj dobičkanosna, kakor je, je treba vsakakor odstranjevati obstoječe ali razvijajoče se ovire razvoja ovčjereje ter »moštevati marsikaj, čemur se do danes ni pripisovala zadostna važnost.

Misliti na uvedbo visokožlahtnih ovčjih pasem iz inozemstva, bodisi z namenom zboljšanja v velikosti, teži in

mesnatosti, bodisi za zboljšanje kakovosti volne ali mlečnosti ovac, bi bilo v očigled talnim, pašnim in gospodarskim razmeram Gorenjske danes zelo preuranjeno, oziroma napačno. Pri domačih ovčjerejih bi se moralo predvsem uveljaviti pravilo, da stalno odpiranje domačih ovac obeh spolov v gospodarski smeri, ki je v njihovih razmerah danes najbolj upravičena, izloči vsako potrebo uvoza žlahtnejših vrst ovac iz tujine. Pri tem bi se bilo seveda strogo izogibati krvnemu sorodstvu. S samim odpiranjem plemenskih živali se že dajo doseči veliki uspehi v dobičkanosti ovčjereje. Domača gorenjska podeželska pasma ovac, mestoma skoraj popolnoma istovetna z jezersko, je glede teže, mesnatosti in volne razmeroma še dokaj zadovoljiva, toda s stalnim odpiranjem se bi te lastnosti znatno zboljšale in dvignile.

Domača ovčja pasma kranjskogorske doline je potrebna izboljšanja tako glede velikosti in teže živali, to je glede večje produkcije mesa, kakor tudi glede množine in dobrote volne. Razen v občini Rateče se v dolini ovce male mlekajo mležejo ter v splošnem zboljšanje mlečnosti ovac ne stopa toliko v ospredje kakor zboljšanje životnosti, velikosti ter zboljšanje količine volne, dasi bi tudi drugod v dolini, kakor se dogaja v občini Rateče, ovčje siarstvo ne bilo neupravičeno. Toda nikjer ni siararni niti za kravji sir, kaj šele za ovčji. Vsekakor pa kaže, kakor so dosežane izkušnje pokazale, križati in s tem izboljševati črede doline s sistematično uporabo pristnih jezerskih ovnov, ker se s temi izboljša v prvi vrsti finost in kodravost volne ter rašča in teža živali. Pašne razmere v dolini približno odgovarjajo pašnim razmeram na Jezerskem ter se je akcija za sistematično križanje tamkajšnjih ovac z jezerskimi ovni pričela že pred leti od strani Kmetijske družbe, a nadaljuje se v zadnjem času po kranjskogorskem okrajnem živinorejskem odboru.

(Konec jutri.)

Tržna poročila

Ljubljanski žvišni sejem (7. oktobra.) Dagon: 313 konjev, 24 žrebet, 66 volov, 93 krav, 15 telet, 5 kostrunov in 250 prascev za rejo. Konji so se trgovali po 5000 do 15.000 Din za par, žrebeta pa po 1200-2000 Din za komad. Cene za kg žive teže: voli I. 8,50 (en vol je bil prodan po 10,50), II. 8, III. 7,50, krave, debele 6-8, za klobase 4-5, teleta 12,50-14 Din, Prasi za rejo, 6-8 tednov stari, so bili po 150-200 Din komad. Prodanih je bilo 86 konjev, 9 žrebet, 37 volov, 66 krav, 11 telet, 5 kostrunov in 153 prascev. En vagon volov je bilo kupljenih za Italijo.

Zagrebski tedenski sejem (7. t. m.) Dagon obilen. Za izvoz so se kupovale največ jurice, in sicer od strani italijanskih kupcev. Več partij svinj je kupila tudi mariborska tvornica suhomesnate robe. Cene goveji živini so splošno popustile: za 50-75 par pri kg. Notirajo za kg žive teže: voli I. 10-11,25 II. 9-9,50, III. 7,50-8,50, bosanski I. 9,50-11, II. 7,50-8,50, III. 6-6,75, bikli 5-7, krave I. 7-8,50, II. 6-7, III. 3,50-5,50, bosanske II. 5-6, teleta 12,50-14, mlada živina 8-10,50, svinje, domače, mesne 14-15, debele 16-17, sremeske žive 18-19 Din. Konji 2400-6750 Din za komad po kakovosti. Krma: navadna detelja in lucerna 90-100, seno I. 80-100, II. 40-75, otava 80-100 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejem (6. oktobra.) Dagon 13.375 komadov. Od tega iz Jugoslavije 623. Debele svinje so se posenile za 10, mesne pa podražile za 10-15 grošev pri kg. Cene za kg žive teže: debele svinje I. 2,55-2,60 (izjemno 2,65), srednjeteže 2,45-2,55, kmetijske 2,30-2,55, stare 2,35 do 2,45 in mesne 1,90-2,55 (2,60) šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (6. oktobra.) Kljub temu, da so bili javljeni iz Amerike višji tečaji, je položaj na dunajskem tržišču nadalje slab. Kupčije ni bilo skoro nikake. Notirajo za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine na debelo v šilingih: pšenica: domača 36,50-38, madžarska s Potisja 42-46, madžarska 38,50-40,50; rž: domača marchfeldska 29 do 29,50; ječmen: domači 35-41, slovaški 41-46; turščica: 30,75-31,75; oves: domači 28-31.

Obtok novčanic Narodne banke SHS je narasel v zadnjem tednu septembra za 8,89 milijona na 6097,11 milijona dinarjev. Kovinska podloga je v istem času padla za 6,71 milijona na 510,39 milijona dinarjev v zlatu in različne vrednosti.

Končna cenitev svetovnega hmeljskega pridloka. V Karlovi Varah se je vršila seja odbora tretjega mednarodnega hmeljarskega kongresa, na kateri se je končno uveljavno ocenil svetovni hmeljski pridelek na 958.500 starih centov po 50 kg, to je za okrog 70.000 starih centov več, kakor je začasno cenil mednarodni hmeljarski kongres v Monakovem dne 15. avgusta t. l. Za Jugoslavijo je cenjen pridelek na 40.000 starih centov. Verjetno je, da je ta nova višja cenitev med vzroki, ki so zakrivila oslabitev cen hmelja.

Zaposlenje inozemcev. Ministrstvo za notranje zadeve je poslalo velikemu županu v Ljubljani dopis naslednje vsebine: »Izvolite narediti, da se obustavi izvoz onih stranca čije su molbe za upoštevanje v toku reševanja. Novi pravilnik izlazi za nekoliko dana in sve če se molbe naknadno rešavati. Ovo se odnosi na one strance koji se žele uposliti na osnovu zakona o zaščiti radnika i za čiji ostanak od strane policijskih vlasti nema nikakve smetnje.«

Znižanje sladkorini cen. Kakor smo že poročali, je kartel sladkorih tvornice zaradi močne inozemske konkurence znižal cene sladkorja. Zlasti znatno so reducirane cene

v bližini madžarske meje, ker prihaja sedaj najmočnejša konkurenca iz Madžarske. Zato je za obdonavska mesta cena najnižja, in sicer znaša za kristalni sladkor 12 Din. Ceno istemu sladkorju za Ljubljano je 12,30 Din. Najvišja je cena za Skopje, in sicer znaša 12,50 Din za kg. Sladkor v kockah je dražji za 1,50 Din pri kg.

Glavna skupščina Zveze Industričev v Ljubljani. Ponovno opozarjamo, da se bo v sredo 14. t. m. vršila V. redna glavna skupščina Zveze industričev za Slovenijo v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Začetek je ob 15. uri.

Število konkurzov v Sloveniji. V mesecu avgustu t. l. je bilo v Sloveniji razglašeni 14 konkurzov napram 7 v mesecu juliju t. l. Skupno je bilo razglašeni v prvih osmih mesecih t. l. v Sloveniji 68 konkurzov napram 19 v enakem času lanskega leta. Med vzroki povečanja števila konkurzov je nedvomno tudi odprava prisilne poravnave.

Trgovinski stiki s Francijo. Večja francoska banka želi stopiti v stike z našimi izvozniki. Interesenti dobe naslov v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Jugo-Istoke. Izšla je 11. številka tega jugoslovenskega centralnega lista za trgovinske protokoličije, poravnave in konkurze. List izhaja v Zagrebu in je pisan v hrvaškem in nemškem jeziku.

Komisija za preiskanje rud. Iz Beograda poročajo, da je ministstvo za šume in rudnike odredilo strokovno komisijo, ki ima nalog, da preišče novoodkrita ležišča železne rude v Južni Srbiji.

Rezultat II. mednarodne razstave avtomobilov ter lovske in sportske razstave v Zagrebu. Uprava ZZ javlja, da je na razstavi sodelovalo 33 avtomobilskih tvornic iz inozemstva, ki so razstavile po tukajšnjih zastopnikih okrog 100 avtomobilov. Razstavljeni so bili tudi motocikli in razen avtomobilskih materialij. Prodalo se je med drugim okrog 50 avtomobilov. Razstavo je posetilo po podatkih uprave okrog 150.000 oseb samo iz Jugoslavije. Uspeši sta tudi lovska in sportska razstava. Naslednja avtomobilska razstava bo prihodnje leto spomlad, ker se bo vzorčni velesejem vršil v avgustu prihodnjega leta.

Odpovedana licitacija. Direkcija državnih železnic v Zagrebu obvešča Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da se licitacija, razpisana za 25. t. m. glede dobave 22.399 komadov hrastovih pragov ne bo vršila, ker se bo potreba krila iz državnih gozdov.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo sukanca, za dobavo verig, za dobavo grafitnih predvinskih maslik; do 20. t. m. ponudbe za dobavo 3000 kg lesenega cementa. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 28. t. m. pri artiljerijski radionici Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave cina, svinca, železne, cinkaste in pocinkane pločevine; 30. t. m. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave samotne opeke; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave železa, železne pločevine in žice itd.; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave barv. — Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Vodji za Lyonski velesejem. Uprava Lyonskega velesejma pošlje vsem na zahtevo brezplačno novi vodič Lyonskega velesejma za leto 1926. (I. do 14. marca). Naslov: Foire Internationale de Lyon, Lyon, Hotel De Ville.

Borze

7. oktobra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupcijski zaključki). — **Vrednote:** Investicijsko posojilo 81-0, Volna škoda 340-352, zastavni listi Kranjske deželne banke 20-25, kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 20-25, Celjska posojilnica 201-204, Ljubljanska kreditna 225-240, Merkantilna 101-102, (101), Praštediona 1000-1010, Kreditni zavod 175-185, Strojne tovarne 123-127, (125), Trbovlje 358-0, Vevče 120-0, Stavbna družba 165-180, Šešir 125-150. — **Blago:** les: bukovi hlodi poljubne dolžine, od 25 cm naprej, fco nakl. post., 2 vagona 225-225 (225); late 25-30, 30-50 monte fco m. 0-550; firiz od 4-10 cm, od 25-60 cm, fco mela 0-1309; hmelovke, ravne neobdelane od 6 m naprej, komad fco meja 0-6,25; poljski pridelniki: pšenica domača, fco Ljubljana 253-0; turščica: stara, fco sremška postaja 180-185, nova, umetno sušena, fco sremška post. 0-162,50, nova, par. slav. post., okt. nov., dec., 100% kasa pri sklepu 0-122,50, nova v storžih, par. slav. post. 0-75; rižol: ribičan, fco Ljubljana 320-0, mandolon, fco Ljubljana 300-0, prepelčar, fco Ljubljana 350-0, orehi prekmurski, fco nakl. postaja 700-0; krompir beli gladki, fco nakl. post. 65-0.

ZAGREB. Tendence v bazičnih papirjih je bila dalje slaba. Industrijske vrednote so bile nadalje brez zanimanja. V vojni škodi je bil promet nekoliko živahnješi kakor včeraj; tečaj ji je dalje oslabele. — **Dinar** je zjutraj v Curihu malo popustil. V Zagrebu ni bilo napram včeraj zabeleženih večjih sprememb. Samo deviza na Italijo je zaradi svoje mednarodne oslabitve dalje padla. Povpraševanje je bilo precej zmerno. Skupni promet v devizah je znašal okrog 6 milijonov dinarjev. Notirale so devize: Dunaj 792,5-802,5, Berlin 1342-1352, Italija izplačilo 225,48-227,88, London izplačilo 272,71-274,71, Newyork ček 56,13-56,73, Pariz 259-263, Prag 166,58-168,58, Švica 1086-1094; valute: dolar 55,45-56,05, avstrijski šiling 795-805, švicarski franki 1071-1079; efekti: bančni: Eskompta

130-132, Poljudjelska 19-22, Kreditna Zagreb 135-136, Hipo 72,5-73,5, Jugo 109-110, Ljubljanska kreditna 220-0, Obrtna 80-82, Praštediona 1000-1003, Slavenska 49-50, Srpska 144-146, Narodna 4250-4500 Industrijski: Eksploatacija 49-50, Seđerana 515-520, Narodna šumska zaključek 25, Ni-hag, zaključek 40, Gutmann 400-425, Slavonija 54-55, Trbovlje 340-345, Union 440-450. Vevče, zaključek 120; državni: investicijsko posojilo 81, agrarne 50, Volna škoda, promina 338-340, za oktober 340-343, za november 343-344.

CURIH. Beograd 1.875, Berlin 1.2340, Newyork 518,50, London 25,11, Pariz 23,85, Milan 20,75, Prag 15,375, Budimpešta 0,007260, Bukarešta 2,50, Varšava 87, Dunaj 73,15, Sofija 3,79.

TRST: efekti: obligacije Julijske Kralje 67,40, Živnostenski 277, Assicurazioni Generali 6600, Dalmazija 266, Oceania 168, Split cement 481, Krka 330; devize: Beograd 44,10 — 44,40, Dunaj 348 — 360, Budimpešta 0,0345 — 0,0355, Prag 73,75 do 74,25, Pariz 115,25 — 116, London 120,50 do 120,85; valute: dinarji 43,75 — 44,25, 20 zlatih frankov 95 — 97, 20 zlatih lir 480,94.

DUNAJ. Beograd 12,5475 — 12,5875, Berlin 168,57 — 169,07, Budimpešta 99,13 do 99,43, London 34,925 — 34,925, Milan 28,36 do 28,48, Newyork 708,15 — 710,65, Pariz 32,68 — 32,84, Prag 20,9875 — 21,0675, Curih 126,55 — 137,05; dinarji 12,5250-12,5850 dolarji 708 — 712.

PRAGA. Beograd 60, Curih 651,75, London 163,40, Newyork 33,75, Dunaj 478,125.

BERLIN. Beograd 7,43, London 20,311, Newyork 4,195, Pariz 19,40, Curih 80,87, Dunaj 59,17.

LONDON. (Opoldne) Beograd 272, Newyork 484,05, Italija 120,62 in pol, Dunaj 34,35 **NEWYORK.** (Zaključno po borzi 6 t. m.) Beograd 1,77 in četrt, London 4,84 in tri osminke, Italija 4,01.

Sokol

Sokoška župa v Celju. V nedeljo dne 11. oktobra ob 8. uri dopoldne se vrši v zborovalnici sokoškega društva v Celju (mestna osnovna šola) župna odborova seja. Dnevni red: šitanje zapisnika zadnje odboro-ve seje, poročila funkcionarjev, mednarodna tekma v Lyonu 1926, vsesokoški zlet v Pragi 1926, izdaja skupnega župnega glasila, slučajnosti, Bratska društva prošmo, da se te seje zanesljivo udeležijo. — Sokoška župa Celje.

VIII. vsesokoški zlet v Pragi leta 1926. Bratje in sestre! Minilo je že pet let, odkar se je zbrala v Pragi zadnjikrat skoro vsa slovanska sokoška družina. Prekrasni dnevi so ostali vsakemu udeležniku za vedno v spominu in marsikateri je zapuščal Prago s trdnim sklepom, da posveti vse svoje delovanje, vse svoje moči samo sokoškemu delu. Koliko novih delavcev, koliko novih moči! Sokoška ideja se je širila med našim jugoslovenskim narodom in v teku petih let je dozorel marsikateri žlahtni sad, da omenimo naš I. jugoslovenski vsesokoški zlet dve leti za praškim zletom leta 1922. In za prihodnje leto nas vabi zopet ista Praga k sebi, vabi nas nad pol milijona češkoslovaških Sokolov v svoj krog, da vidimo njih delo, ki ga je rodila češka vztrajnost in ljubezen do velike sokoške ideje. Ne omahujmo, podajmo se na daljno pot v zlato slovansko Prago, da pridobimo novih moči, novega veselja za veliko in nepremagljivo Tyrševo idejo. Zdravol

Sport

Službene objave LNP.

Sporočila se vsem klubom LNP, da se vrši izredna gl. skupščina LNP. v nedeljo dne 11. t. m. ob 9.30 dopoldne v restavraciji »Ljubljanski dvor«, stranska soba. Glede zastopanja na skupščini opozarjamo klube na § 14. lit. a) pods. pravil JNS.

Sporočila se klubom, da se glasi brzojavna kratica za JNS: Jugofootball. Vsem klubom LNP. se je odposlal po en načrt pravil. Klubi naj svoje spremembe pripišejo ter načrte do 1. novembra vrnejo LNP. Na poznejše doleže načrte, odnosno spremembe se ne bo oziralo.

Pozivljajo se SK. Ilirija, ASK. Primorje in SD. Rapid, da javijo v smislu dopisa JNS št. 1065/25-26 od 2. X. 1925. Emprjeje imena vseh svojih igralcev iz I. moštva z označbo profesije. Pri uradnikih in nameščencih naj se navede dotični zavod, odnosno tvrdko, pri kateri so uslužbeni.

Vzame se na znanje sporočilo JNS, da je sprejel za svojega rednega člana Atletik SK. iz Celja, kar se istčasno daje na znanje imenovanemu klubu. Tajnik I.

LLAP. (Službene objave). Danes, v četrtek 8. t. m. točno ob 18.30 uri važna seja tehn. odbora v kavarni Emona. Prisotnost vseh odbornikov obveznost. — Pročelnik. Službeno iz LHP. Glasom dopisa JHS sodi tekmo Ilirija : Primorje dne 9. X. g. Pahor, tekmo Atena : Primorje dne 11. X. g. Baltasar. — Tajnica.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 7. oktobra 1925.

Ljubljana, 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Padavine mm
Ljubljana . . .	7.	778.0	7.4	brezv.	megla	
Ljubljana . . .	14.	764.2	17.0	sev. vzh.	jas.	
Ljubljana . . .	21.	765.0	11.6	jug. vzh.	brezv.	
Zagreb . . .	7.	764.3	12.0	jug. zap.	obl.	
Beograd . . .	7.	768.2	13.0			
Dunaj . . .	7.					
Praga . . .	7.	770.1	10.0			
Inozemst . . .	7.					

Solnce vzhaja ob 6.5, zahaja ob 17.33, luna vzhaja ob 20.21, zahaja ob 11.29. Barometer nižji, temperatura višja.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Začasno poslabšanje brez bistvenih padavin. — Malo hladnejše.

so najboljša in najcenejša kajti trpežnost enega para nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„Ključ“

je ista kot trpežnost štirih drugih parov. 93-1

Kupite in preizkusite se!

Hazena Ilirija : Primorje. Jutri v petek ob 17. uri se vrši na prostoru Ilirije prvenstvena hazenska tekma med družinama Ilirije in Primorja. Tekma se vrši za pomladansko sezono. Igra obeta biti jako zanimiva in napeta, ker se je družina Primorja povzpela v zadnjem času že na precej visoko stopinjo. Ilirija nastopi s svojimi najboljšimi močmi, kar nam daje poročstvo, da bo tekma v sportnem oziru na višku. Veliki sportna rivaliteta, ki vlada med obema kluboma, bo sigurno privabila na igrišče velik krog gledalcev. Cene za to tekmo so izredno nizke, da je omogočen poset te izredno zanimive in važne tekme vsakomur.

S. K. Ilirija nogometna sekcija. Danes, v četrtek ob 16. treninji I. moštva in rezervne na dva gola. — Načelnik.

Iz damske sekcije S. K. Ilirija. Jutri v petek popoldne prvenstvena tekma proti Primorju. Vse določene igralke morajo biti točno ob 16.30 na igrišču. Pravčasno pripraviti opremo. — Načelnik.

ASK. Primorje pozivlje vse svoje ustanovno, podporno kakor tudi redno članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo »Koroškega večera«, ki se vrši v soboto 10. t. m. ob 20. uri v Unionu, in v nedeljo 11. t. m. ob 10.30 uri javnega zborovanja pred univerzo ter manifestacijskega obhoda po mestu.

Smučarji Ilirije. Na razpolago so nam smučke domačega, a pravilnega izdelka, srednje teže, dober material, za ceno od 100 do 200 Din za par. Naročajo se do incl. sobote pri g. V. Vrančiču, Ljubljanska kreditna banka, proti predplačilu 100 Din. — Načelnik.

Prihodnji kongres FIFA. se sestane 2. maja v Rimu.

Češkoslovaške reprezentance. Za tekmo proti Madžarski je določeno nastopno Češkoslovaško moštvo: Hochmann-Hofer, Pernar-Kolenathy, Kada, Červený-Wimmer, Polaček, Sedláček, Dvořáček, Kratochvíl. Praška reprezentanca pa bo nastopila proti budimpeštanski v sledeči postavi: Planicka, Weigel, Hofer-Seifert, Kuchar, Carvan-Mahrer, Bobor, Patek, Schaffer, Capek, Jellinek.

Mednarodni lahkoatletski miting v Parizu se je vršil prošlo nedeljo. Doseglo se je nekaj izbornih rezultatov, od katerih omenjamo: 100 m Van der Berg (Holandska) 10.8, 300 m: Engdhal (Švedska) 35, 110 m z zaprekami: Peterson (Švedska) 15.4, 1000 m: Bar

VI. redna skupščina Delavske zbornice

V nedeljo dne 4. t. m. je imela Delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani v sejni dvorani mestnega magistrata svojo VI. redno skupščino. Udeležba je bila izredno lepa, kar je znak, da kakor gospodarji, tako tudi delavci in nameščenci čutijo vso pezo današnje gospodarske krize in da iščejo vse strokovne organizacije nujnega izhoda.

Sejo je vodil zbornični predsednik g. M. Čobal, ki je v predstavitvenem poročilu konstatiral, da so za Delavsko zbornico najtežji časi minili, kar je koncem lanskega leta minister socialne politike dovolil in odredil pobiranje zborničnih dokladov.

Tajniško poročilo je podal zbornični tajnik g. F. Uratnik, ki se je predvsem skliceval na tiskano poročilo zbornice, ki obsega poleg drugega obilo popolnoma na novo zbranega statističnega materiala. V ostalem je g. tajnik poročal o internem delu zbornice, o raznih intervencijah, konferencah, anketah, pogajanjih itd. in prešel tudi na naše izredno težke gospodarske prilike. Tozadevna izvajanja se krijejo v bistvu z njegovim poročilom o anketi strokovnih organizacij, katero smo priobčili prošli teden. Končno je tajnik omenjal težko nastalo v medzorni politiki, ker se današnji dohodki delavstva in nameščenstva še daleko ne krijejo s predvidenimi dohodki; našel je tudi valutni problem, ki je z ureditvijo plač v najozjem stiku in končno omenjal uvedbo zelo občutnega davka na ročno delo, proti kateremu je tudi Delavska zbornica odločno nastopila.

Po poročilu tajnika se je imenom privatnih nameščencev oglašil g. Urbančič, ki je uvodoma izrazil zadovoljstvo nad delovanjem novega tajnika Delavske zbornice. Javnost je bila osobito s tiskanim poročilom Del. zbornice prav prijetno iznenadena. Zbornica naj svoje delo v tem pravcu nadaljuje in žela bo gotovo obilo uspehov. Govornik je posebno naglasil potrebo, da naj se zbornica udeležuje v enaki meri za privatne nameščence kakor za delavce. Glede industrializacije Slovenije je g. Urbančič omenjal, da je ta v najtesnejši zvezi z zaposlitvijo domačega delavstva in nameščenstva in naloga Delavske zbornice je, da se tudi ona s svoje strani zavzame za zaščito domačih industrij, ki pa ne obstaja samo v zaščitni carini, temveč v še večji meri v

tem, da se dela, ki jih domača industrija more izvršiti oddajo tej in ne v tujino. Čuje se, da oddajo taka dela v tujino poleg države tudi razni avtonomni zastopi in institucije. Treba bo skrbeti tudi za primer no vzgojo naše javnosti. Naše ljudstvo namreč še živi v nekdanjih nazorih, da je vse, kar je tujega, mnogo boljše in naj si bo to tuje moči ali pa tuji izdelki. Dokler bomo Slovenci sami sebe podcenjevali, toliko časa seveda o zaščiti domače industrije ne more biti v polni meri govora.

Nato je bilo tajniško poročilo soglasno odobreno.

V nadaljnjem je skupščina obravnavala računsko zaključke za l. 1922, 1923, 1924 in jih po kratki debati odobrila.

Naslednja točka dnevnega reda je bila volitev dveh novih članov upravnega odbora in sta bila sporazumno izvoljena za privatne nameščence g. Urbančič in za JSZ. g. Franc Kordin.

Pod nadaljnjo točko je skupščina obravnavala prejembo proračuna za leto 1925. Minister za socialno politiko je namreč revidiral letošnji proračun, v domnevi, da v polni meri ni izvršljiv. G. Urbančič je izjavil, da se privatni nameščenci s to spremembo strinjajo, pod pogojem, da bo edinstveni presek doklad Delavski zbornici proti nakladni dispoziciji skupščine še vseeno na razpolago. Spremembe so bile nato soglasno odobrene.

Zbornica je nato prešla na razpravo zborniškega proračuna za l. 1926. Ker so imeli člani zbornice proračun in tozadevno poročilo že pred seboj na razpolago, se je takoj pričela debata. Imenoma privatnih nameščencev je govoril g. Urbančič, ki je uvodoma izjavil, da privatni nameščenci v bistvu soglašajo s predloženim proračunom, vendar povdarjajo nujno potrebo, da se v enaki meri meri vpoštevajo njihovi interesi. Pri personalnem vprašanju je g. Urbančič zahteval posebnega referenta, ker so potrebe privatnih nameščencev dostikrat drugačne nego one delavstva. Zveza industrijcev v Ljubljani ima osobito v zadnjem času velikanski interes na razvoju delavstva in nameščenstva, seveda ne iz — ljubezni. Glede raznih postavk proračuna, kot n. pr. sodelovanje pri poklicni izbiri in za dečja zavetišča je g. Urbančič priporočil, da stopi zbornica v stik z vsemi merodajnimi faktori, ker sicer zbornica teh stvari sama povojno ne bo mogla izvesti. Glede ostalih postavk, kot n. pr. skrb za brezposelce, za

potujoče delavstvo in nameščenstvo, za delavsko akademijo in razne knjižnice je g. Urbančič predvsem zahteval, da se v enaki meri vpoštevajo nameščenci, zajedno pa, da se za to izdelajo potrebni pravilniki, ki naj jih prihodnja skupščina odobri.

Glede stroškov za pobiranje zborničnih dokladov je g. Urbančič izjavil, da je 10 ali celo 12 odst. mnogo preveč in da bi zadoščalo v najslabšem slučaju 2 odst. Končno je naprosil zbornično vodstvo, da naj čimprej predloži proračun ministru, da ne bodo za prihodnje poslovno leto za pobiranje nastale nepotrebne težkoče.

K besedi sta se priglasila še dva delegata, katerih eden je pobijal malenkostne stroške za sodelovanje v Mednarodnem uradu dela, drugi pa je kritiziral postavko o graditvi lastnega poslopija in predlagal, da se skozi 5 let nalaga iz zborničnega proračuna v gradbeni fond in se nato prične z gradbeno akcijo za delavska stanovanja. G. Urbančič je nato izjavil, da je sodelovanje v Mednarodnem uradu dela nujna potreba, glede sklada za zgradbo delavskih stanovanj pa je bil mnenja, da je prispevek letnih 100 tisoč Din kaplja v morje. Za gradbo delavskih stanovanj imamo na razpolago go povsem drug vir. Mi plačujemo za nezgodno zavarovanje letno velikanske vsote, ki se zbirajo pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Ta denar tvorijo kapitalno kritje za slučaj nezgod in se mora vsled tega pupilarno varno nalagati. Če se torej ta denar nalaga v gradbo hiš, je naložen varno, odpornost se stanovanjski bedi in odpravlja se polagoma obvladujoča velika brezposelnost. G. Urbančič je priporočil, da predlagatelj svoj predlog umakne, Delavska zbornica pa, da se zavzame za izvedbo novega predloga glede naložbe denarja iz nezgodnega zavarovanja.

Govornikom je odgovoril zbornični tajnik g. Uratnik, ki je kot referent izjavil, da se strinja s tem, da se ustanovi mesto posebnega referenta za privatne nameščence in je priporočal večini, da se ta predlog sprejme. Glede ostalih točk pa je g. referent izjavil, da se z njimi ne more strinjati. Proračun za l. 1926. je bil nato z vsemi, proti čemu glaslo odobren.

Zadnja točka dnevnega reda je bila sklepanje v razpisu volitev v zbornico. O tem se je razvila kratka debata in skupščina je na to sklenila, da se naprosi ministra za socialno politiko, da volitve čimprej razpiše. Vendar pa volitve ne bodo tako kmalu mo-

goče, ker so za enkrat iz tehničnih razlogov neizvedljive.

Institucija Delavske zbornice se, kakor kažejo njene seje in njeno delovanje, lepo razvija. Zeleti bi bilo, da se ista pravilno pojmuje in potem je gotovo, da bo ne samo v korist delavstvu in nameščenstvu, temveč v veliko oporo našemu narodnemu gospodarstvu.

Dopisi

TRŽIŠČE. Vsa kulturna društva brez razlike politične pripadnosti prirede v soboto dne 10. t. m. v telovadnici meščanske šole »Koroški večer«. Slovenska pesem je združila pevce v eno celoto, ki se nam predstavi na tem večeru s šopkom koroških narodnih, Kernečev salonski orkester tudi tokrat nastopi in sicer s popolnoma novim programom. Na večeru govore gg. Lončar Ivan, Šter Jože in Ude Alojzij. Vstopnine ni; zato mora biti manifestacija tembolj imponujoča. Obmejni Tržišč mora tokrat pokazati, da je resnično tudi po sruču Koroščem najbližji in da zvesto čuva ustno izročilo bratov onkraj Ljubela. Vsi k manifestaciji!

LITVIJA. Jugoslovanska Matica priredi v petek dne 9. oktobra ob 20. uri zvečer s sodelovanjem vseh litvinskih društev spominski večer na dan pete obletnice nesrečnega koroškega plebiscita. Bojna manifestacija se vrši v Sokolskem domu. Na sporedu je govor g. dr. Mile Jenka, deklamacije šolarjev, pete moškega zbora pevskega društva »Lipe«, pod vodstvom g. Jereba. Dolžnost vseli narodno — zavedni Litvičani, da se pridite, ki je brezplačna. Udeležje. — Sokolsko društvo pozivlja svoje članstvo, da se polnoštevilno udeležijo koroškega večera dne 9. oktobra ob 20. uri zvečer v Sokolskem domu. V gumbnici sokolski znak! Zdravo!

STARI TRG PRI LOŽU. Preteklo nedeljo je priredilo tuk. Udruženje vojnih invalidov v dvorani Prosvetnega društva rusko žaloigro »Mrak«. Drama nas s svojo pretresljivo vsebino povede ob času svetovne vojne tja pod krov borne ruske kočice in nudi vpogled v bedno življenje tamkajšnjih prebivalcev o žalostnih posledicah, ki jih je povzročila svetovna morija. Vloge so bile dočkal dobro rešene in umevno je, da so posamezni prizori ganili navzoče občinstvo do solz, kajti pogled na slepa — trpina, čigar obraz razodeva neizmerno bolj pretrese gla-

Za jesensko prodajo kolesa in šivalni stroji

cene znatno znižane pri
J. Gorec Palača Ljubljanske
kreditne banke
Znižane cene! Znižane cene!

dalca v dno duše. Hvalevredno je bilo sodelovanje pevskega zbora, obstoječega iz invalidom naklonjenih pevk in pevcev, ki je pod izvršnim vodstvom tuk. nadučitelja g. Mercine dovršeno zapel par pesmi in s tem pripomogel k čimvečji pestrosti celotne prireditve. Dvorana Prosvetnega društva je bila napolnjena gledalcev, ki so se številno odzvali in s tem tudi gmotno podprli tuk. organizacijo. Vsekakor pa bi se priporočila ta pretresljiva tragedija v uprizaritev sodnim invalidskim organizacijam, ki si morda belijo glave in navsezadnje prirede oziroma uprizarje kaj neprimerne.

SEVNICA. Podružnica Jugoslov. Matice v Sevnici priredi dne 11. oktobra ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Triglav« »Koroški večer«. Spored: govor, deklamacije, pevske točke moškega zbora iz Zidanskega mesta, prosta zabava. Pri prireditvi svla domači tamburaški zbor. Vstopnine prost! Vsi zavedni tržani, kakor tudi okoličani pristočno vabljani.

GRIZE — ZABUKOVCA. Združena društva in organizacije omenjenih krajev prirede v soboto dne 10. t. m. ob 6. uri zvečer ob priliki pete obletnice koroškega plebiscita manifestacijo in protestno zborovanje v dvorani gg. Piki v Grižah. Na sporedu so govori, koroške narodne pesmi, godba in deklamacije. Zbirališče za manifestacijski obhod pri gostilni Cocey v Mizojnicih. Na skupno manifestacijo za našo Koroško vabi — odbor.

LIBOJE. CMD podružnica v Petrovčah, ki je priredila dne 29. septembra v Vodenikovi dvorani zabaven večer, je poklonila delistega dobička — 500 Din revnim šolarjem v Libojah. Za velikodušni dar se imenoma obdarovani šolarjev iskreno zahvaljuje vsem plemenitim prirediteljem, posebno g. Antonu Vodeniku kot tuk. šolskemu ogledu in predsedniku CMD podružnice v Petrovčah — Port. Jelovšek, šolski upravitelj.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Obrit
Vulkanizira
vse vrste gumijastih parov
vulkanizacija P. Škafar v
Ljubljani. Rimska cesta 11.
870

Popravila
Mehanik Ivan Legat
popravlja vse vrste strojev
Maribor
Vojkova ulica 30.
Telefon št. 434.

Iščemo poslovo
za izvedbo lesa Javljajo
na se tako iskane rasti
reflektanti s svetilnimi iz-
prikavili pri K. & R. Je-
šek, tovarna strojev, livar-
na želena in kovina, Mari-
bor, Melje 103.
24292

Učence
sdrav in krepke rasti se
sprejme v trgovino me-
stne stroje Gvidon Kaiser,
trgovce, Dravograd. 23563

Prvovrsten kuhar
se sprejme. Ponudbe s na-
vedbo plače na upravo
»Jutra« pod »Dobro kuhar«.
23586

Vajenca
od poštenih starikov, ki je
izvedel dva razreda gimna-
zije ali realke, sprejme J.
Sedlar, speerija in delika-
tose, Ljubljana, Linhartova
ulica 4.
23588

Postrežnico
ki zna likati in likati
so se šle za dopolnilo.
Naslov pove uprava »Jutra«.
23591

Uradnico
sprejem takoj. Naslov v
upravi »Jutra«.
23594

Potnik
ki obvlada slovenski, srbo-
hrvatski in nemški jezik,
inteligenten, z dobrim na-
stopom se išče za pose-
nanje samo večjih krajev
Jugoslavije. — Reflektant
kateri so vsakodnevno državni
uradniki ali pa so svojih
kavirja naj poželjivo svoje
ponudbe s sliko in zahtev-
ni plače na naslov: »Re-
presentativen« na upravo
»Jutra« pod »Hiro«.
23598

Kalkulant
v telegrafski stroki ver-
zito in zanesljivo, se spre-
jme takoj. Ponudbe na upr-
»Jutra« pod »Znak«.
23599

Mehanika
pomagalna in vajenca spre-
jme takoj L. Baraga, pisal-
ni, računalni stroji št. 61.
Selenbergova ulica št. 61.
23599

Služkinjo
pošteno in skrbno, voljo
kolikoli kuhinja in živa-
la ter vseh hišnih del,
torene družina treh oseb
na Gorenjskem. Nastop tak-
oj. Plača 250 Din mesečno.
Takošnje ponudbe na upr-
»Jutra« pod »Hiro«.
23591

Knjigovodja
bilančni, prevoznik, mod
z večletno prakso, išče me-
sta v večjem podjetju.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Kvalificirana moč«.
23591

Steklenice
(razne vrste) več tisoč
za razpisno stanje, voljo in
manjšo ugodno napravo.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Hiro«.
23591

Avto A. Fiat
šestdesetleten s elektr. raz-
svetlovanjem, starter, zelo do-
bro ohranjen, 4. vrste gumo-
v. 3. res. koleci, orig. orodje.
se prodaja. Ponudbe na upr-
»Jutra« pod »Hiro«.
23591

Pisalni stroj
»Titan« dobro ohranjen
se prodaja. Oglejda se med
uradnimi urami pri K. & R.
Ješek, tovarna strojev,
Maribor, Melje 103.
23591

Damski plašč
je najfinjši, kakovostna, ob-
robljena s kuhinjsko, se po-
ugodni ceni prodaja. Naslov
v upr. »Jutra«.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Znamke
vseh vrst slovenskih in
vseh vrst vseh vrst
toda razpisne
kupaže Indor
Steiner, Brod na
Savi.
449

Domači kostanj
v vsaki množici kupuje
trgovina A. Svetina, Kon-
grezni trg št. 3.
23591

Kupim
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Ježice
plaža dobro Zorka, trgovce
v št. Jurju ob južni koles-
nici.
23591

Kupi se les:
1.) hrastovi plohi, 44 mm,
2.65 m, 18.5—27.5 ali
19—28 cm šir., sdravi,
ostrobruno rezani;
2.) borovi plohi, 43 mm,
2.60 m, 15—30 cm, sdravi
i paralelni;
3.) macesnovi plohi istih
dimenzij;
4.) 387 komadov macesno-
vih desk, 40 mm d, 4 m,
30 cm, sdravih paralel-
nih;
5.) akacijev plohi, 80 mm;
6.) bukova drevja v veliki
množini;
7.) ogelje;
8.) jescerji, javorovi, jel-
ševci in brestovi plohi,
sdravi za aeroplanje;
9.) hrastove, orehove, češ-
njere deske in plohi;
10.) hrastove deske, 55/86 cm
dolge, 10 cm medija šir.,
18/22 mm deb., v veliki
množini;
11.) bukove deske, 90 cm d,
10 cm medija šir., 18/22 cm
deb., v veliki množini;
12.) hrastovi pragi, 220/144
20, v veliki množini.
Ponudbe s ceno franko po-
stojna na upravo »Jutra«
pod »Les za inozemstvo«.
23407

Kovčeg
pripraven za poštnika,
60 x 35 se ceno prodaja.
Vprašati v trgovini J.
Fršič, Marjini trg. 23417

Zlata ura
starinska, se ugodno pro-
daja. Naslov pove uprava »Jutra«.
23413

Otomane
v blagi 250 Din, afrik. ma-
draci 250 Din in vse ta-
petnike izdelke solidno in
najceneje dobavljivi Rudolf
Sever, Gosposvetska c. 6,
v hiši mesarja Slaniča.
23414

1 vagon košar
za slive
6000 garancir po 1254 kr.
na eni strani obkrožni, tip
G. W., popolnoma suha ro-
ba, prodašil potem jav-
no dražbo občinski urad
v Petrovčah pri Celju v ne-
deljo 11. oktobra ob 9. uri
dopoldne. Iskalna cena
Din 13.500, t. j. m. Din
614 ali po garancirni Din
235 franko vagon Petrovče
23334

Pozor, usnjarji!
Po niski ceni proda po-
stoje v vodno močilo v
Savinjski dolini Karel Boh,
Trbovlje 1.
24890

Trgovska hiša
z dobro vpeljano trgovino
in pekarijo v zelo promet-
nem industrijskem kraju v
bližini Celja se radi bo-
leni poceni prodaja. Po-
nudbe na naslov: Lovro
Čremočnik, Celje, Prešer-
nova 19.
23419

Lepa hiša
v industrijskem mestu na
prometnem prostoru s dva-
ma kuhinjama, 3 veliki mi-
sobani, kuhinji, pritrklina-
mi in majhnim vrtom, pri-
prava za vsakega obrtni-
ka se ugodno proda. —
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Hiro«.
23277

Pohištvo
iz mehkega in trdega lesa,
krasna izdelava, od nava-
de do najmodernejše izvr-
šitve ima v zalogi po-
mo mnogo najnižjih cenah
(dobre iz trdega lesa od
5000 Din) J. Jozek, zaloga
pohištva, tapetniki in deko-
racije v Celju. Naročila po
načrtih in predpisi točno
in solidno.
23491

3000 znamk
se prodaja za 3000 Din. —
Ponudbe s naslovom na
upravo »Jutra« pod »Znak«.
23432

Pisalna miza
nova, hrastova s prefalji,
ki so z 1. ključem zaklepa
in fotel se prodaja za 1750
Din. Ogleda se v Linhart-
tovi ulici 8.
23438

Lokal
za krojaško delavnico išče
v mestu Kr. v. Anton
Bora, izdelovanje oblač
in raznih šeplo, Kranj.
23577

4 betonirani hlevi
(vsek za 2 konja) pripravi-
ni tudi za skladišča, bivše
Hrvatske bolnice na Poljan-
ski, izdelovanje oblač in
najnižjimi cenami.
Ponudbe poslati na Kma-
tijsko družbo, Turjaški trg
R. 3.
23580

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za krojaško delavnico išče
v mestu Kr. v. Anton
Bora, izdelovanje oblač
in raznih šeplo, Kranj.
23577

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24077

Lokal
za mlekarno v prometni
ulici se išče. — Naslov v
upr. »Jutra« pod »Znak«.
»Mlekarna B.«
24

Gustave le Rouge:

Misterija

(Roman)

Naglo je Lionel razložil, kako se je odločil iti na pomoč profesorju Parkerju. Vendar pa je bil tako previden, da ni niti z besedico omenil zlatih zakladov. Končal je svojo razlago na ta način, da je prosil g. Swanna, naj ga vzame seboj pri enem svojih poletov.

— Srečen bi bil, če bi vam mogel storiti to uslugo, je dejal znanstvenik. Moja dolžnost je, da pomagam z vsemi sredstvi, ki so mi na razpolago, pri reševanju rojaka in znanstvenika. Mislim, da se da stvar lahko udeležiti; odločil se bom pa šele v Quiclatu, ki je, mimogrede rečeno, najžalostnejša in najdolgočasnejša vas, v katero bi mogli priti kakšni Američani.

— Torej tam ni zabave?

— Zabave? Manjka sploh vsega! je dejal Mr. Swann in se nasmejal. Kar se tiče vasi, ne obstoja nič drugega kot posada, zgrajena iz desk, ki služi za pribežališče vsem roparjem ob mehiškimi mejami, konjskim tatovom, brezdelnim cow-boyem, iskalcem zlata, morilecem in požigalcem.

— Poznam to vrsto obmejnih gentlemanov. So še precej pristojna družba, dokler se človek ne meša v njih zadeve ali pa ne vzbudi njih poželjivosti na ta način, da jim kaže svoje zlato ali bankovce. Toda upam, da je vsaj ta posada primerno udobna? Ali bi se lahko v njej nasešil za nekaj dni?

Mr. Swann se je moral na glas zasmejati.

— Na žalost vam moram podreti vse vaše upje, je dejal, v posadi je samo skupna spalna soba, kjer spijo vsi skupaj, vsak zavrt v svojo odedo in browning pod zglavjem. Za hrano pa ne dobite drugega kot dan na dan tortije, koruzne pogače, pražene v vročem pepelu, in tasaho, neokusno meso, posušeno na solncu. Pač pa imate veliko izberbo alkohola: žganje, džin, whisky, mehiški pulke; vsega v izobilju.

— Narisali ste mi prav malo prikupljivo sliko, je dejal Lionel po par trenutkih molka; toda Mr. Swann, dovolite mi, da vas vprašam, kje nakupujete svoje potrebščine v tej negostoljubni deželi?

Predvsem nikoli ne prestopim praga posade; izvemsi par sadežev in divjačine, ki mi jo prodajajo Indijanci, dobivam iz Združenih držav vse, kar potrebujem. Iz San-Franciska sem dobil moše, ki pomagajo pri poletih mojega balona, kakor tudi zločljivo lopo, v kateri je spravljen in kjer tudi stanujemo. Toda pomirite se. Moj gost boste za kratki čas, ki ga mislite ostati v Quiclatu. Imam v zobilju čaja, gneti, konzerv in moke.

— S hvaležnostjo sprejemam vašo prijazno ponudbo, kajti slika, ki ste mi jo zaštrli o posadi, me je malo preplašila.

— Spali boste kot jaz v dobri gugalnici, pokriti z mušjo mrežo. Oprava ni razkošna, toda pri meni boste vsaj varni pred revolver-skimi krogli in noži, pred bolhami in predvsem pred moskiti, ki so v tej pokrajini neverjetno veliki in divji.

Čimdalje časa sta se razgovarjala, tembolj sta se čutila yachtmanski in znanstvenik drug drugemu simpatična.

Brzovlak je sopihal sedaj skozi gorato pokrajino, ki je bila čisto zapuščenca, tako da jo je bilo kar žalostno gledati. Nikjer ni odkrilo oko človeške naselbine, vlak je drvel z vso brzino skozi pravo puščavo.

Na križišču dveh prog, kjer je predstavljala kolodvor mala kočica iz opeke, pokrita s pločevino, so uslužbenci princeli v vlak cele kupe novin. Večina potnikov je zapustilo svoje sedeže in hiteli so v voz, kjer je bil prodajalec knjig in novin.

Lionel je storil isto, in je odhitel po osrednjem hodniku, po katerem je bilo mogoče iti od enega konca vlaka do drugega.

Šel je preko salonskega voza, ki je bil skoraj prazen, a naenkrat se je ustavil, kot bi bil prikovan v tla.

Zapazil je bil namreč komteso Saro, Misterijo, sedečo nasproti gentlemanu, ki ni bil nihče drug kot Kennedy. Lionel je imel srečo, kajti razgovarjala sta se tako živahno, da nista opazila njegove prisotnosti. Ko se je Lionel popravil od svojega prvega mogočnega vtisa, je naglo stopil naprej, ne da bi ga bila njegova nasprotnika opazila.

Vse sumnje, ki jih je imel, so se tako potrdile.

— Čemu sem bil tako nepreviden, si je dejal sam pri sebi, da sem sporočil novico o profesorju Parkerju članom kluba? Sedaj ni noben dvom več mogoč. Misterija mi je ukradla pisanje in že je na potu, da me prehitijo; in ž njo imam kot nasprotnika mogočno udruženje Mygalov.

Ker je moral spet preko vagona nazaj kjer je bila komtesa, je to storil silno oprežno; pomešal se je med skupino potnikov, ki so kot on prišli nakupit časopisov in tudi to pot se mu je posrečilo, da se je izmuznil mimo, ne da bi ga bila opazila njegova lepa sovražnica. Toda bil je zelo pobit.

Med tem ko je Swann čital časopise, so Lionelu rojile mračne misli po glavi.

K sreči pri njem trenutki pobitosti niso nikoli trajali dolgo. Zaprake so le še bolj podžigale njegovo energijo.

Ko je dalje premišljeval, se mu položaj ni zdel tako slab, kot si ga je bil predstavljal prvi trenutek. S pomočjo Swanna se mu morda posreči, za več dni prehiteti Misterijo in njene zaveznike. Slednjič pa tudi ni bilo gotovo, da li Misterija ve točno za mesto, kjer je podroto svetišče.

— Srečo pa imam res zelo veliko, si je dejal, da me ni zapazila:

brezdvomno je mnenja, da sem še v San-Francisku, napol zastrupljen od kloroformovih par.

Lionel se ni varal, Misterija in Kennedy nista imela pojma, da se vozi njih žrtev v istem vlaku, kot onadva in dobre sta bila, v mnenju, da sta prehitela svojega nasprotnika.

V ostalem času potovanja, ki je trajalo tri dni, Misterija in Kennedy nista ostavila svojega oddelka. Imela sta celo vrsto razlogov, da sta čim najbolj skrivala svojo ekspedicijo.

Ker se je tudi Lionel Brady vedel silno oprežno, da ga nasprotnika ne bi zapazila, se je ekspres pripeljal do Quiclatu, ne da bi se srečali.

Ko se je vlak na postaji ustavil, sta Misterija in Kennedy tekla na njegov sprednji konec, da dobita iz prtljažnega voza svoje kovčke. Med tem pa je Lionel, ki je imel seboj samo nahrbtnik, naglo odšel s kolodvora v spremstvu g. Swanna.

Oba sta zajahala konje in pustila za seboj, malo na desno od kolodvora znamenito posado, ki jo je bil opisal meteorolog; hitela sta v smeri vremenskega opazovališča, ki je bilo dve uri hoda oddaljeno.

Na kolodvoru je bil dobil Mr. Swann svojo pošto in jahaje je čital pisma. Izpustil je bil vajeti in v diru je naglo pregledoval vsebino svoje pošte.

— Dobro novico imam za vas, gospod Brady, je naenkrat zaklical. Po poročilih, ki sem jih dobil in po stanju temperature menda že danes zvečer napravim polet s svojim balonom.

— In me vzamete seboj?

— Obljubil sem vam bil.

— Zelo sem vam hvaležen.

— Ne zahvaljujte se mi! Nasprotno, jaz sem vam hvaležen, da imam pri svojem poletu za tovariša energičnega, inteligentnega in krepkega možaka kot ste vi.

Mr. Swann je čital svojo pošto naprej, med tem ko je Lionel kazal svojo zadovoljnost na ta način, da je pustil veselo dirkati svojega napol divjega mustanga.

Po enourni dirki po pekočem solncu sta prijezdila do meteorološke postaje. Obstojala je samo iz lope za balon in potrebščine za njegovo poljenje in par šotorov, v katerih je prebivalo moštvo.

Mr. Swann je bil vesel, da je mogel pogostiti rojaka; pripravil je Lionelu v senci velike košate palme precej dobro kosilo; obstojalo je skoraj izključno iz ameriških konserv. Krajevno hrano so zastopala samo željva jajca, pečene papige, ananas in drugo sadje.

— Kakšne načrte imate? je vprašal Mr. Swann in nalič svojemu gostu skodelico izborne kave. Odleteli bomo točno ob šestih. Do takrat vam svetujem, da si odpočijete.

— Nikakor nisem zaspan in priznati vam moram, da bi si prav rad od bliže ogledal posado in njene prebivalce.

— Kakor želite. Toda varujte se nožev!

„LUKULO“ dišave v zavojih so najboljše!!

NAZNANILO.

Cenj. občinstvu javljam, da sem dne 7. t. m. odprla trgovino z galanterijskim in pletenim blagom. Naznanjam cenjenemu občinstvu, da imam tudi veliko zalogo moških klobukov vseh vrst in si že lahko dober klobuk kupite za Din 50. Po najnižji ceni trikotaža, nogavice itd.

Za obilen poset se priporoča
M. GAVČEK, Poljanska cesta šte. 27.

Nad 100 m² steklene stene

ima napredaj 5843a
Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani.
Steklo je deloma navadno, deloma mlečno. — Ogleda se lahko stene v prostorih urada, Dunajska cesta šte. 22.

Staro strojno litino kupuje

tovarna „Titan“ d. d. v Kamniku.

Modne liste

najnovejše, za jesen in zimo

1924-1925

ima v veliki izbiri v zalogi knjigarna

Tiskovne sadruge

v Ljubljani, Prešernova ulica šte. 54

(nasproti glavne pošte)

Špecerijska veletrgovina v Ljubljani sprejme treznega, zanesljivega trgovskega pomočnika

oziroma skladiščarja. — Reflektira se na moč srednje starosti, daljšo pravo in večer vsaj deloma carinskih manipulacij. Pismene ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Stalna služba 998“.

Uvozniki!

Ravnokar je izšel v italijanskem in srbohrvatskem jeziku trgovski časopis

COMMERCO ITALO-JUGOSLAV - TRIESTE
ITALIJANSKO-JUGOSLAVENSKI PROMET - TRST

ki bo izhajal od sedaj naprej redno vsakega 1. v mesecu in ki bo obravnaval vsa vprašanja tičeča se italijansko-jugoslovanskega importa in eksporta.

Ta časopis bo razširjen sako v Italiji kakor tudi v Jugoslaviji.

Imeniten list za oglašanje in propagando.

Naročnina četletno Din 12.—. Inzerati po tarifu.

Mali oglasi: Za ponudbe blaga in povpraševanje: vrsta Lir — 50, minimum 10 vrst.

Številke za vzorec so interesentom brezplačno na razpolago.

Cenjene dopise je nasloviti na:

Upravo Publicista G. CEHOVIN, TRIESTE

Via le XX Settembre 65/I.

Ljubljanska posojilnica

r. z. z o. z v Ljubljani

Mestni trg šte. 6

sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Večje in stalne vloge obrestuje po dogovoru.

Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbe, poroštva in proti zastavitvi.

Opekarna „Emona“ na Viču-Brdo

Pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta 23
Telefon 207.

Priporoča svojo bogato zalogo zidne opeke, žitakov in strešnikov vseh vrst po zelo ugodnih cenah.

5659

šofer

ki razume izvršiti sam vsa popravila za tri nove osebne avtomobile, na deželi v Sloveniji. Zmožen naj bo tudi nemškega jezika. Točne pismene ponudbe je nasloviti pod šifro „Izbrani šofer“ na upravo „Jutra“.

5798-a

Sukno in velour za plašče

za površne sukne

Kamgarn in modni ševijot za moške in ženske obleke in drugo manufakturno blago v veliki izbiri po zanesljivo nizki ceni priporoča občno

znana trdka

R. Miklauc „Pri Škofu“ Ljubljana

Zunanjim naročnikom se določijo vzorci na zahtevo poštne prosto. 422-a

Eg-Gú

Eg-gú v tubah nenadkriljivo čistilo za luksuzne čevlje

Eg-gú specialna krema za lakaste čevlje

Eg-gú brezbarvno za modno kožo

Eg-gú čerka (Puder-kisse) za semiš cipele

Generalno zastopstvo:

Jugoslovensko-njemačka Importna družba
Maribor, Gosposka ul. 20.

Oblačila za gospode in dečke se kljub vsemu najugodnejše kupijo pri tvrdki J. Maček Ljubljana

Trgovcem in Industrijalcem priporočamo

Zakon in naredbo

opisni poravnavi izven konkurza

ki sta izšla v brošuri, katere velja s poštno vred 8-50 Din in se naroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Prešernova ulica šte. 54.

Brinjevo oje

kupuje

po najvišjih cenah

drogerija A. KANC,

Zidovska ulica.

„Jutro“ roman

LUCIFER

kateri skoraj vsi znani avtorji, pripovedi in zabavne pripovedi, ki so jih napisali za otroško in mladinsko literaturo.

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli priložnosti, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice.

Žolj zabavati Vas ne nore nobena knjiga!

Vezana stane ... 50 Din

Broširana pa ... 45 Din

Ljubljanska kreditna banka

Dejniška glavnica
Din 50.000.000.—
Rezervni sklad okoli
Din 10.000.000.—

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, agencija Logatec

Brzljavi naslovi:

Banka Ljubljana

Telefon šte. 261, 413, 502, 503 in 504.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Urejuje dr. Albert Kramer. Izdaja za Konzorcij „Jutra“ Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.